

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Чубук Наталі Сергіївни

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

«Рейтингова оцінка діяльності банку»

072 Фінанси, банківська справа і страхування

Студенки 5 курсу Н. С. Чубук
групи БС.мз-81а

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання

на відповідне джерело _____

Н. С. Чубук

Керівник к.е.н., доцент _____

Д.Л. Циганюк

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра
на тему «Рейтингова оцінка діяльності банку»

Чубук Наталі Сергіївни

Актуальність теми. Складність управління діяльністю банків полягає в необхідності врахування великої кількості показників для проведення комплексного оцінювання. У світовій практиці успішно використовують для цього рейтинговий принцип. Рейтинги, поєднуючи різнобічні властивості складних соціально-економічних явищ, застосовуються для діагностики стану об'єктів управління, моніторингу ринків, при прогнозуванні ризиків, у регіональних порівняннях, а також для формування стратегій розвитку.

Мета кваліфікаційної роботи – обґрунтування теоретичних аспектів та практичного значення рейтингового оцінювання в процесі управління комерційним банком.

Об'єктом дослідження є процес рейтингової оцінки ефективності діяльності комерційного банку.

Предметом дослідження є теоретичні положення та методичні підходи до рейтингової оцінки діяльності комерційного банку.

Основний результат роботи. У процесі дослідження запропоновано методику комплексного рейтингового оцінювання фінансово-кредитної діяльності АТ КБ ПриватБанку, яка враховує в сукупності динаміку відносних відхилень показників та результати експертного оцінювання, розрахунок рейтингових оцінок, методичних підходів, факторний аналіз навколишнього середовища комерційного банку.

Ключові слова: комерційний банк, рейтингова оцінка, факторний аналіз.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 55 сторінках, з яких список використаних джерел із 70 найменувань. Робота містить 14 таблиць, 18 рисунків, а також 7 додатків.

Рік захисту роботи – 2019 рік.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

д.е.н., професор

І.О.Школьник

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
студенту 5 курсу 2 курсу групи БС.мз-81а
Чубук Наталі Сергіївни

1. Тема роботи: «Рейтингова оцінка діяльності банку» затверджена наказом по СумДУ № __ від «__» _____ 2019 року.
2. Термін подання студентом закінченої роботи «__» _____ 2019 року.
3. Мета кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних аспектів та практичного значення рейтингового оцінювання в процесі управління комерційним банком.
4. Об'єкт дослідження є процес рейтингової оцінки ефективності діяльності комерційного банку.
5. Предмет дослідження є теоретичні положення та методичні підходи до рейтингової оцінки діяльності комерційного банку.
6. Кваліфікаційна робота виконується за матеріалами фінансової звітності комерційних банків, НБУ та органів статистики.
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ п/п	Назва розділу	Термін подання
1.	Теоретико-методологічні аспекти формування механізму валютного ринку	
2.	Аналіз системи функціонування та рівня залучення комерційних банків при проведенні валютних операцій	

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи магістра:

- дослідити сутність, функції та завдання рейтингового оцінювання;
- розглянути методи та принципи складання рейтингу діяльності банку;
- визначити роль рейтингових оцінок у процесі управління банком;

- проаналізувати сучасний стан функціонування комерційних банків;
- провести на прикладі діяльності комерційного банку рейтингову оцінку;
- обґрунтувати напрями підвищення ефективності діяльності комерційного банку на основі рейтингового оцінювання.

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання: «__» _____ 2019 року

Керівник кваліфікаційної роботи

Д.Л. Циганюк

Завдання до виконання одержав

Н. С. Чубук

Зміст

Вступ	7
1 Теоретичні аспекти оцінювання діяльності банку з урахуванням його рейтингу	8
1.1 Рейтингова оцінка банку: сутність, елементи та принципи	8
1.2 Фінансова стійкість банку: сутність та показники	13
1.3 Методика рейтингової оцінки банку	16
2 Рейтингова оцінка комерційного банку на прикладі АТ КБ ПриватБанк	21
2.1 Оцінка фінансового стану АТ КБ ПриватБанк	21
2.2 Аналіз впливу зовнішніх факторів на рейтинг АТ КБ ПриватБанк	24
2.3 Удосконалення системи управління АТ КБ ПриватБанк методикою рейтингової оцінки	31
Висновки	36
Список використаної джерел	39
Додаток А Застосування рейтингів в процесі реалізації функцій управління банком	48
Додаток Б Фактори оцінки капіталу банків за методикою рейтингової оцінки CAMELS	49
Додаток В Показники капіталу (К) та ефективності (Е) вибірки комерційних банків у 2018 р.	51
Додаток Г Показники активів (А) вибірки комерційних банків у 2018 р.	52
Додаток Д Показники менеджменту (М) та ліквідності (Л) вибірки комерційних банків у 2018 р.	53
Додаток Е Темпи приросту ключових показників комерційних банків за 2017-2018 рр.	54
Додаток Є Рейтинг та нагороди АТ КБ ПриватБанк	55

Вступ

Складність управління діяльністю банків полягає в необхідності врахування великої кількості показників для проведення комплексного оцінювання. У світовій практиці успішно використовують для цього рейтинговий принцип. Рейтинги, поєднуючи різнобічні властивості складних соціально-економічних явищ, застосовуються для діагностики стану об'єктів управління, моніторингу ринків, при прогнозуванні ризиків, у регіональних порівняннях, а також для формування стратегій розвитку.

Наявні підходи до оцінки фінансової стійкості банків відрізняються за складом факторів, що враховуються, системою показників, які характеризують складові фінансового стану, їхніми нормативними значеннями тощо. Крім того, методики в основному призначені для самих банків і не дозволяють всім учасникам ринку на основі відкритої інформації з достатнім ступенем достовірності дати об'єктивну оцінку рівню розвитку кожного банку і банківської системи в цілому.

Важливу роль в оцінюванні результатів банківської діяльності та дослідженні рейтингових методик відіграють вчені та економісти: Г. Азаренкова, А. Герасимович, Т. Гордіца, Л. Кузнецова, А. Мазаракі, Дж. Шумпетер, О. Вовчак, О. Головка, І. Гумен, М. Крупки та інші.

Метою даної магістерської роботи є обґрунтування теоретичних аспектів та практичного значення рейтингового оцінювання в процесі управління комерційним банком.

Для досягнення мети сформуємо завдання:

- дослідити сутність, функції та завдання рейтингового оцінювання;
- розглянути методи та принципи складання рейтингу діяльності банку;
- визначити роль рейтингових оцінок у процесі управління банком;
- проаналізувати сучасний стан функціонування комерційних банків;
- провести на прикладі діяльності комерційного банку рейтингову оцінку;

– обґрунтувати напрями підвищення ефективності діяльності комерційного банку на основі рейтингового оцінювання.

Об’єктом дослідження є процес рейтингової оцінки ефективності діяльності комерційного банку.

Предметом дослідження є теоретичні положення та методичні підходи до рейтингової оцінки діяльності комерційного банку.

Під час дослідження були використанні системний підхід, методи маркетингових досліджень, методи рейтингового оцінювання, документація банку, науко-практичні публікації вчених.

До інформаційної бази дослідження методик рейтингового оцінювання діяльності комерційних банків входять – закони та нормативні акти України, внутрішня інформація банку, наукові публікації, звіти, наукові дослідження, статистичні дані НБУ.

Наукова новизна дослідження ґрунтується на впровадженні методики оцінки функціонування та управління комерційним банком, яка включає розрахунок рейтингових оцінок, методичних підходів, факторний аналіз навколишнього середовища комерційного банку.

1 Теоретичні аспекти оцінювання діяльності банку з урахуванням його рейтингу

1.1 Рейтингова оцінка банку: сутність, елементи та принципи

Налідки світової економічної кризи (банкрутство банків) – направляють комерційні банки оцінювати та контролювати свій фінансовий стан, щоб мінімізувати ризик втратити гроші. Основним завданням управління банками в Україні є їх ефективність роботи, фінансова надійність, стабільність, довіра – клієнтів, партнерів, інвесторів, конкурентів. Для цього створені економічні підходи, щоб сформувати фінансову стійкість методом рейтингування.

Рейтинг – це визначення оцінки фінансового стану банку за допомогою показників (систематизовано), за одним стандартом для усіх банків [25, с. 34].

Зауважимо, важливість питання, що банк визначає не тільки свій внутрішній аналіз, але порівнює показники своєї роботи з іншими загальними показниками банків (конкурентів). Сьогодні ринкова економіка досліджує перспективи розвитку комерційних банків на національному рівні взагалі [25].

Науково визначені рейтинги комерційних банків виконують свої функції:

- визначають, яке місце в рейтингу займає комерційний банк, аналізують слабкі/сильні сторони, дає аналіз щодо вдосконалення управління банком;
- загальна оцінка всіх учасників фінансового процесу (клієнтів, інвесторів, населення та інших) щодо взаємин з комерційним банком;
- визначення міжнародних показників надійності, стабільності для загального рейтингу комерційних банків в Україні [20].

Основною метою рейтингового оцінювання – є визначення допустимого рівня довіри до банку з боку клієнтів (потенційних чи теперішніх), показників його надійності.

В Україні спостерігається відсутність інформації з аналітикою роботи комерційних банків, тому постає завдання досліджувати рейтинг банків за показниками їх діяльності.

Рейтинг банків – це комплексна система оцінки їх діяльності на досліджені фінансових показників роботи і балансі банку [39].

Рейтинг банків, як суб'єктивна оцінка банку – дає можливості виконати зобов'язання в короткостроковому і довгостроковому періодах [45].

Варіантом аналізу, для отримання комплексної оцінки фінансового стану комерційних банків – є їх порівняння за допомогою складання методики рейтингів.

Рейтинг – це метод оцінки порівняльня діяльності декількох комерційних банків. До рейтингу входить: характеристика по певній ознаці, метод групування комерційних банків послідовно за показниками убування ознаки [6].

Ознака – це певний критерій класифікації комерційних банків, який визначає окремі сторони функціонування комерційних банків, їх прибутковість, ліквідність, платоспроможність, чи в цілому роботу банку – обсяг операцій, якість, надійність, імідж [6].

Складається рейтинговий звіт в якому визначені оцінки комерційних банків та відображається коливання отриманих показників (позитивних або негативних), це допомагає глибокий, детальний аналіз сильних і слабких сторін. Цінність рейтингу в діяльності банку (внутрішньої) – проаналізувати отримані результати і виробити заходи для розвитку управління [2].

Управління банком на основі рейтингової оцінки – це процес, у якому рейтинг допомагає для аналізу, контролю, обліку, прогнозування і регулювання діяльності банку та його підсистем.

Рейтинг можна інтерпретувати в цільову функцію рейтингового управління, значенням індикатора стану комерційного банку в цілому чи за його підрозділами. На рисунку 1.1 обґрунтовано використання рейтингової оцінки в системі управління комерційним банком [39].

Рисунок 1.1 – Процес формування рейтингової оцінки в управлінні комерційного банку [39]

Аналіз та узагальнення теоретичних основ і практичних напрацювань у сфері аналізу фінансового стану банку та оцінки ефективності діяльності дали змогу визначити економічну сутність понять: рейтинг і банківський рейтинг.

Рейтинг – це загальна оцінка показників фінансового стану комерційного банку за певними стандартами НБУ, за якою можна порівняти банки за визначиними критеріями [2].

Банківський рейтинг – демонструє інвестиційну привабливість комерційного банку за допомогою інструментів менеджменту, маркетингу утримувати конкурентні позиції на ринку [2].

На рисунку 1.2 наведено класифікацію видів рейтингування комерційних банків [2].

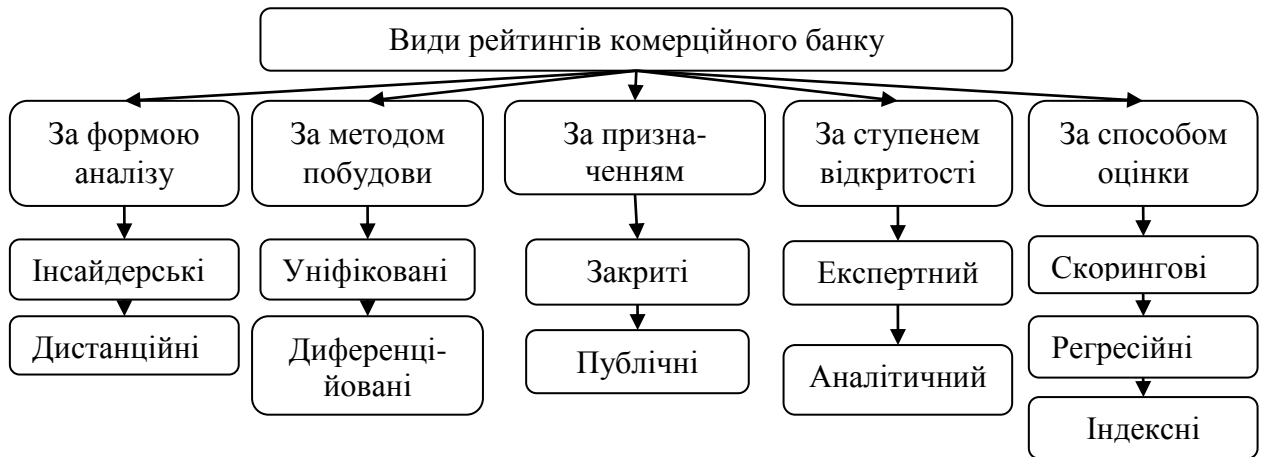

Рисунок 1.2 – Класифікація видів рейтингів комерційних банків [2]

Система рейтингового оцінювання банків вимагає дотримання ключових принципів: коректності, побудови, обґрунтованості, інформаційності [7].

Зазначимо, що в основі побудови рейтингу закладені принципи побудови та оцінки банківської діяльності, які спрямовані на інтегровану, актуальну і справедливу оцінку фінансової звітності та інших джерел [7].

Рейтингові моделі будуються на основі факторних показників [7]:

- розмір (частка) комерційного банку;
- достатність розміру капіталу комерційного банку;
- оцінка загальної структури активів;
- оцінка структури кредитних ресурсів та зобов'язань;
- оцінка ліквідності комерційного банку;
- визначення розрахункових коефіцієнтів та нормативів НБУ (Н11, Н12, Н13);
- аналіз рівня доходності та рентабельності комерційного банку [7].

Рейтингова оцінка визначається показниками прибутковості комерційного банку, його динаміки та структури доходів, рівнем витрат і фінансового результату.

Рейтингова оцінка формується показниками: активів, рентабельності, капіталу, витрат, чистої процентної маржі тощо [7].

Для більш детального розгляду використання рейтингового управління комерційного банку був проведений функціональний аналіз (див. додаток А).

Рейтингова система оцінювання повинна дотримуватися встановлених вимог при виявленні фінансових загроз, а саме [18]:

- оцінити рейтинг ресурсної стійкості комерційного банку – потрібно оцінити загальний стан ресурсів: достатність капіталу, зовнішніх фактори, ліквідність тощо;

- оцінити рівень якості активів та ефективність комерційного банку: визначення впливу ризиків та загроз, продуктивність роботи, рентабельність тощо;

- оцінити загальний рівень за всіма показниками фінансової стійкості комерційного банку [18].

1.2 Фінансова стійкість банку: сутність та показники

Фінансова стійкість банку – це якісно-динамічна інтегральна інформація про комерційний банк, його функції та наявність ресурсів, ризиків, на які впливають фактори навколишнього середовища [30].

Фінансова стійкість банку – визначається основними показниками, обсягом та структурою власних коштів, нормою прибутку дохідністю, ліквідністю тощо [30].

Виділяють фактори впливу на фінансову стійкість банку:

- зовнішні: стабільність національної валюти; пропорційний розподіл державних фінансів; інфляція;

- внутрішні: кредитна політика комерційного банку; маркетинг і менеджменту [30].

Для оцінки фінансової стійкості розподілимо показники на групи [30]:

- достатність структури та капіталу банку;

- залучення чи запозичення коштів;
- рівень якості активів комерційного банку.
- позитивна динаміка частин активів і пасивів [30].

Коефіцієнти, які характеризують фінансову стійкість комерційного банку спрямовані на визначення рівня достатності власного капіталу, щоб протидіяти виникненню ризиків [30].

Таблиця 1.1 – Система критеріїв вибору стратегії стабілізації фінансового стану банку [14]

Критерії	Умови, які оптимізують критерій
1. Максимізація коефіцієнта стійкого росту ($Gr - \max$) [14].	$dGr/d\lambda = B \cdot (d \Phi P / d \lambda)$ якщо $\lambda^* = \lambda^* = (EP - k)/2\alpha$, де ΦP -фінансова рентабельність; λ^* -структура капіталу; α - статистичний параметр, що характеризує відношення банку до ризику неплатоспроможності банку.
2. Ступінь досягнення фін. рівноваги [14].	$OГвфр = OPвфр$, де $OГвфр$ -обсяг власних фінансових ресурсів, який генерує банк; $OPвфр$ – обсяг споживання власних фінансових ресурсів.
3. Узагальнюючий показник фінансової стійкості (Φy) [14].	$\Phi y > 0$
4. Ступінь фінансової стійкості банку:	
1) абсолютна фін. сійкість [14].	$ЗЗ < ВОК$, де $ЗЗ$ -запаси та затрати, $ВОК$ -обсяг власного оборотного капіталу.
2) нормальна фін. стійкість [14].	$ВОК < ЗЗ < НДФ$, де $НДФ$ -нормальні джерела фінансування

Основні показники оцінки фінансової стійкості комерційного банку [14]:

- коефіцієнт надійності (співвідношення показників);
- коефіцієнт фінансового важеля;
- коефіцієнт мінімального статутного фонду;
- коефіцієнт власного капіталу у формуванні ділових активів (оптимізація ризиків);
- коефіцієнт захищеності власного капіталу;
- коефіцієнта мультиплікатора капіталу (покриття активів) [14].

Формування системи рейтингового оцінювання допомагає реалізувати заходи для визначення показників фінансової стійкості комерційного банку.

Щоб досягти поставленої мети необхідно поетапно сформувати рейтинг комерційного банку (див. рис. 1.3) [10].

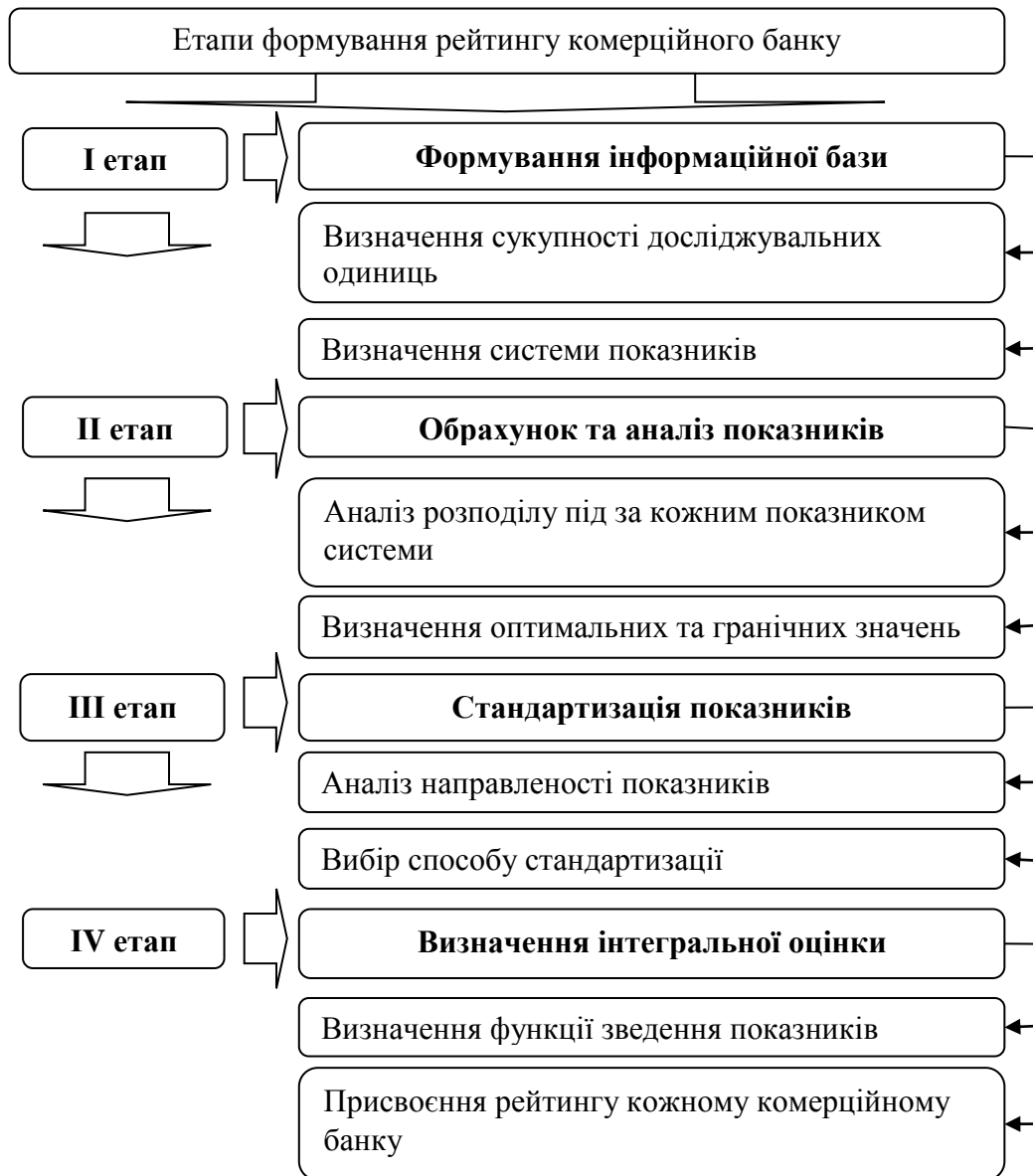

Рисунок 1.3 – Етапи формування рейтингу комерційного банку [10].

Етапи формування рейтингу комерційного банку необхідно проводити за принципами:

- комплексності (визначається оцінка показників у динаміці);
- обґрунтованості (вибір функції для коефіцієнтів);
- коректності (незалежність рейтингової оцінки);
- узгодженості (спрямованість показників в інтегральну оцінку) [10].

1.3 Методика рейтингової оцінки комерційного банку

Охарактеризуємо сучасні методики рейтингових оцінок комерційного банку. Комплексний аналіз підходів до рейтингової оцінки та методів побудови подані у табл. 1.2 [25].

Таблиця 1.2 – Класифікація підходів та методів побудови рейтингів [25].

Підходи до рейтингової оцінки	Методи побудови рейтингів		
	Індексні	Регресійні	Скорингові
Експертний [25]	– метод вибору переваг за ранговими оцінками	– метод ідеальної групи	– метод суми переваг
Аналітичний [25]	– метод ідеального банку; – метод однорідних класів	– метод регресійних залишків; – математичне моделювання	– метод латентно-структурного аналізу

Загальною особливістю методик є використання в якості інформаційної бази фінансової звітності банків та інформації з відкритих джерел: офіційних сайтів банківських регуляторів, банків, банківських асоціацій, рейтингових агентств. В процесі здійснення рейтингування при використанні експертного методу враховується цілий ряд чинників. Серед них можуть виділятися:

1. Загальна діяльність комерційного банку – акціонери, капітал, балансу тощо.
2. Інформація про комерційний банк – історія створення, філіали, специфічні питання тощо.
3. Визначення економічних показників комерційного банку – ліквідність, достатність, прибутковість тощо [39].

При застосуванні *експертних методів* оцінювання діяльності банку виділяють наступні етапи: формальний (перевірка критеріїв, ознак, коефіцієнтів тощо); математичний (визначає індекси рейтингу, фінансові показники, динаміку, структуру показників тощо), експертний (кредитоспроможність). Комерційний банк отримує категорію залежно від своєї діяльності, достовірність результатів визначаються компетентністю 21

експерта, який провів аналіз. Цей чинник є визначальним при використуванні експертного методу [39].

Методика рейтингової оцінки українських експертів. Показник надійності комерційного банку визначається параметрами оцінок в рейтингу за допомогою показників [43]:

K_1 – показник проблемних кредитів (34,5%);

K_2 – показник миттєвої ліквідності (27%);

K_3 – показник левереджу (22,4%);

K_4 – показник відкритої валютної позиції (16,1%) [43].

За результатами розрахунків показників виводять інтегральний рейтинговий індекс, досліджують динаміку коливань показників. В результаті аналізу комерційні банки поділяються на групи: лідери, надійні банки, прибутково-орієнтовані банки, ризикові. Значною перевагою методики є процес розрахунку показника миттєвої ліквідності – врахування не лише загальної динаміки його змін, а й амплітуди коливань [43].

Методика Кромонава. Формується рейтингова оцінка з розрахунком індексного методу, що допоможе детально визначити фінансові показники функціонування комерційного банку за формулою [14]:

$$K_1 = \frac{K}{AP}, \quad (1.1)$$

K_1 – генеральний коефіцієнт надійності;

AP – ризикові, або працюючі, активи.

$$K_2 = \frac{LA}{OB}, \quad (1.2)$$

K_2 – ліквідність миттєвості;

ЛА – ліквідні активи.

$$K_3 = \frac{CO}{AP}, \quad (1.3)$$

K_3 – крос-коефіцієнт.

$$K_4 = \frac{(LA+ЗК+ФОР)}{CO}, \quad (1.4)$$

K_4 – генеральний коефіцієнт ліквідності;

ФОР – фонд обов'язкових резервів;

$$K_5 = \frac{3K}{K}, \quad (1.5)$$

K_5 – коефіцієнт захищеності капіталу;

$3K$ – захист капіталу.

$$K_6 = \frac{K}{Y\Phi}, \quad (1.6)$$

K_6 – коефіцієнт фондової капіталізації прибутку.

Комерційний банк вважається оптимальним та надійним, коли показники дорівнюють: $k_1 = 1$, $k_2 = 1$, $k_3 = 3$, $k_4 = 1$, $k_5 = 1$, $k_6 = 3$. Емпіричну вагу кожного коефіцієнта визначено в результаті експертного дослідження його значущості: $k_1 - 45\%$, $k_2 - 20\%$, $k_3 - 10\%$, $k_4 - 15\%$, $k_5 - 5\%$, $k_6 - 5\%$.

Індекс надійності розраховується по формулі:

$$N = 45 * K_1 + 20 * K_2 + \frac{10 * K_3}{3} + 15 * K_4 + 5 * K_5 + \frac{5 * K_6}{3}, \quad (1.7)$$

Методика Кромонава базується на індексному підході, тож застосування ваг, визначених для коефіцієнтів, які не можуть бути введені у систему відсікання через їх значну залежність від конкретної ситуації на фінансовому ринку, є цілком виправданим [21].

Методика рейтингової оцінки за системою CAMEL. В сучасних умовах розвитку банківського сектору необхідне ефективно впроваджувати системи визначення рейтингу комерційних банків в Україні. Система рейтингу банків CAMEL складається із компонентів [21]:

- *C (Capital adequacy)* – оцінка показників капіталу, його рівня достатності та стабільності;
- *A (Asset quality)* – оцінка впливу показників активів на фінансовий розвиток банку (повернення, збереження);
- *M (Management)* – визначення методів управління банком орієнтуючись на його направленість, режим роботи, регіон, періодичні перевірки та контроль, його статут (закони, правила);
- *E (Earnings)* – оцінка рівня достатності доходів, надходжень грошових потоків в банк (рентабельність роботи банку);

– *L (Liquidity)* – визначення рівня достатності виконання зобов'язань в будь-який момент (показник ліквідності) [21].

Рейтингова оцінка достатності капіталу, оцінки стану активів, оцінки ліквідності за визначеними факторами представлена у додатку Б. Рейтингова система визначає рейтинг індивідуально кожному комерційному банку за критеріями, які формують група експертів та фіксують під час дослідження за всіма критеріями у звіті. Кожен компонент рейтингу оцінюється за п'ятибальною шкалою, де оцінка 1-найвища, а оцінка 5 – найнижча (див. табл. 1.3) [11].

Таблиця 1.3 – Визначення рейтингової системи комерційного банку [11].

	Рейтингова система банку				
	1	2	3	4	5
Фінансовий стан банку [11].	Банки є надійними, стабільними і мають кваліфіковане керівництво		Банки мають суттєві недоліки, що можуть призвести до значних проблем	Банки мають серйозні проблеми, загальна платоспроможність під загрозою	
Контроль з боку служби банківського нагляду [11].			Служба банківського нагляду має надати чіткі вказівки щодо подолання проблем	Банки потребують ретельного нагляду і спеціальних оздоровчих заходів	
Впровадження заходів впливу [11].			Застосовання певних заходів впливу дотримуючися вимог нормативно-правових актів НБУ		

Методика декомпозиційного аналізу (метод Дюпона) прибутковості власного капіталу, яка досліджує залежність між показниками прибутковості і ризику банку та виявляє вплив окремих чинників на результати його діяльності. Логічно-структурну схему моделі методики декомпозиційного аналізу наведено на рисунку 1.4 [21].

$$\text{Мультиплікатор капіталу } MK = \frac{ROA}{ROE}, \quad (1.8)$$

де *ROA* – прибутковість активу,

ROE – прибутковість капіталу,

EA – дохідність активів,

NIM – маржа прибутку [21].

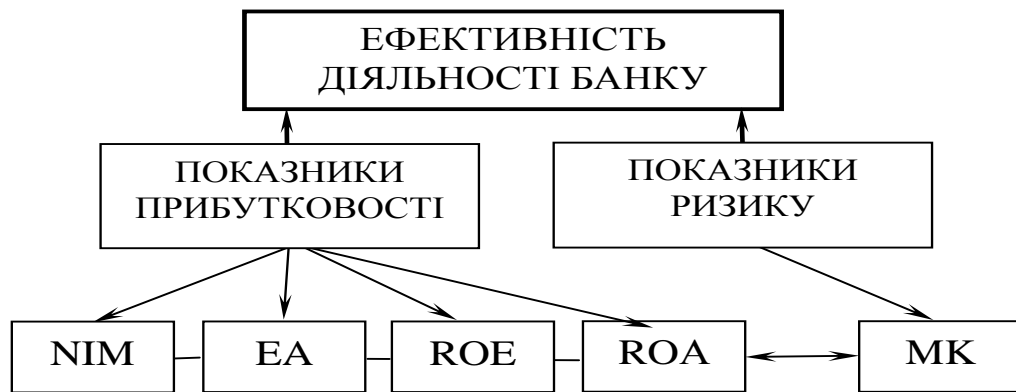

Рисунок 1.4 – Схематина послідовності моделі Дюпона [21]

Використання цієї методики обумовлено стратегічною метою діяльності банку – зниження ризику за умови збереження певного рівня прибутковості, що забезпечує цілісну рівновагу за умов ринкового середовища.

Динамічна модель Дюпона представляється у формі зваженого орієнтованого графа, вершинами якого є вибрані загальні показники банку, а орієнтовані ребра (передачі інформації) показуватимуть відношення вихідної величини до вхідної.

Розглядається об'ємний граф динамічного зв'язку системи банку у формі чотирикутної піраміди, джерелом якого (вершиною) будемо вважати чистий прибуток. Центр тяжіння піраміди інтерпретується як комплексна рейтингова оцінка банку R , яку можна представити формулою [21]:

$$R = \sum_{i=1}^{10} x_i k_i, \quad (1.9)$$

де x_i – вагові коефіцієнти, які виражають значення в балах одиниць відповідних коефіцієнтів k_i [21].

Застосування сучасних методик рейтингових оцінок в комплексному аналізі комерційного банку допоможе оцінити показники фінансового стану та конкурентні позиції на ринку [21].

2 Рейтингова оцінка банку на прикладі АТ КБ ПриватБанк

2.1 Оцінка фінансового стану АТ КБ ПриватБанк

АТ КБ ПриватБанк – це перший приватний комерційний банк в Україні, заснований 7 лютого 1992 році – на рішення про створення банку. АТ КБ ПриватБанк – перший український банк, який функціонував на міжнародному ринку капіталу, реалізувавши єврооблігації у розмірі \$200 млн. грн. Щоб комплексно оцінити маркетингову стратегію та обсяг фінансових ресурсів АТ КБ ПриватБанк, необхідно проаналізувати та дослідити баланс банку (див. додаток В) [38].

АТ КБ ПриватБанк – найбільш інноваційний банк світу, у своїй роботі використовує різноманітні мобільні додатки інноваційних продуктів – одноразові SMS-паролі, платіжний міні-термінал, Інтернет-банкінг (QR-код), онлайн-інкасація тощо [38].

АТ КБ ПриватБанк (державний банк) в 2018 р. займає лідируючу позицію на фінансовому ринку: сукупна частка державних банків: за чистими активами (54,7%) та депозитами населення (64,4%). 2018 р. сприяв розвитку економіки України – реальний ВВП піднявся на 3,3% (найвищий показник за останні роки) [38].

АТ КБ ПриватБанк активно впроваджує кількісний та якісний розвиток фінансових послуг, що сприяє зростанню кількості активних карт на 3% із 18,7 млн (в 2017 р.) до 21,2 млн в 2018 р. Загальна кількість платіжних терміналів АТ КБ ПриватБанк зросла до 174,1 тис. шт. у 2018 р., встановлено банкоматів у 2018 р. 19,91 тис. шт. (54%), 260 інноваційних банкоматів (cash-recycling), що значно підвищують надання якісних послуг та оптимізації витрат на обслуговування банкоматів. Рейтинги та нагороди АТ КБ ПриватБанк наведено у додатку Є [38].

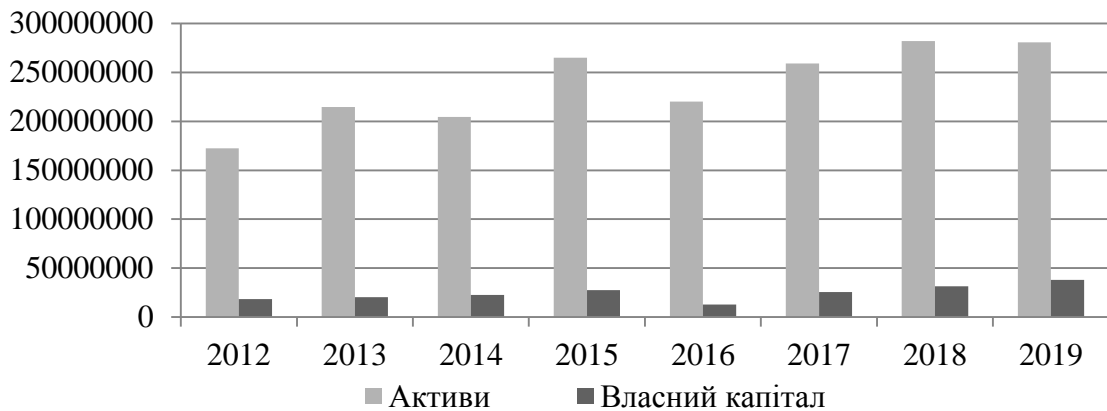

Рисунок 2.1 – Показники активів та власного капіталу
АТ КБ ПриватБанк у період з 2012-2019 рр. [38].

Показники активів у період з 2016-2018 рр. мали позитивну тенденцію (зростали): на 64972280 тис.грн., на 39088109 тис.грн., на 35981200 тис. грн. відповідно. Причина зростання активів – збільшення грошових коштів та їх еквівалентів у 2016 р. на суму 8764870 тис.грн., показники кредитів та заборгованості клієнтів банку – на 12828634 тис.грн., основних засобів та нематеріальних активів – на 456817 тис. грн [38].

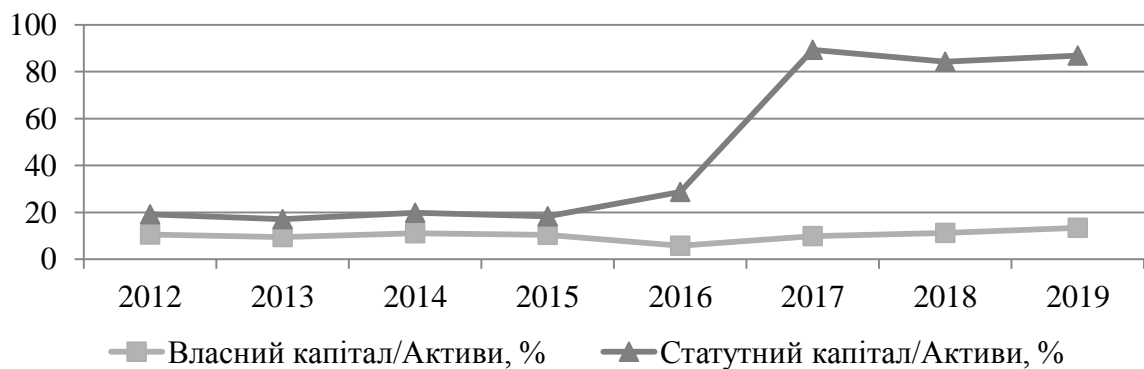

Рисунок 2.2 – Співвідношення показників власного та статутного капіталів
АТ КБ ПриватБанк у період з 2012-2019 рр. [38].

У дослідженні джерел формування фінансових ресурсів банку необхідно оцінити пасив балансу. Пасиви балансу АТ КБ ПриватБанк у період з 2016-2018 рр. збільшувалися – у 2017 р. на 38087108 тис. грн., у 2018 р. – 39097123 тис. грн [37].

АТ КБ ПриватБанк має високі показники в Україні за обсягом активів. Питома вага інших залучених банком коштів впродовж усього періоду була в межах 2%, а частка інших складових зобов'язань ПриватБанку не підіймалася вище 1%. Щодо структури власного капіталу АТ КБ ПриватБанк, то найбільша питома вага у статутного капіталу, частка у 2016 р. – 85,71%, а у 2017 р. суттєво знизилася до 78,09%, у 2018 р. – 74,87% [37].

Питома вага нерозподіленого прибутку банку має позитивні значення у 2016 р. – 6,05%, в 2017 р. – 8,99%, а в 2018 р. – 11,61%. Частка резервних та інших фондів значно не змінювалася – 6,72% - 2016 р., 5,88% - 2018 р. Банк наростив обсяги залучених коштів. Показники індикаторів АТ КБ ПриватБанк за період 2012-2019 рр. представлені на рисунку 2.3 [38].

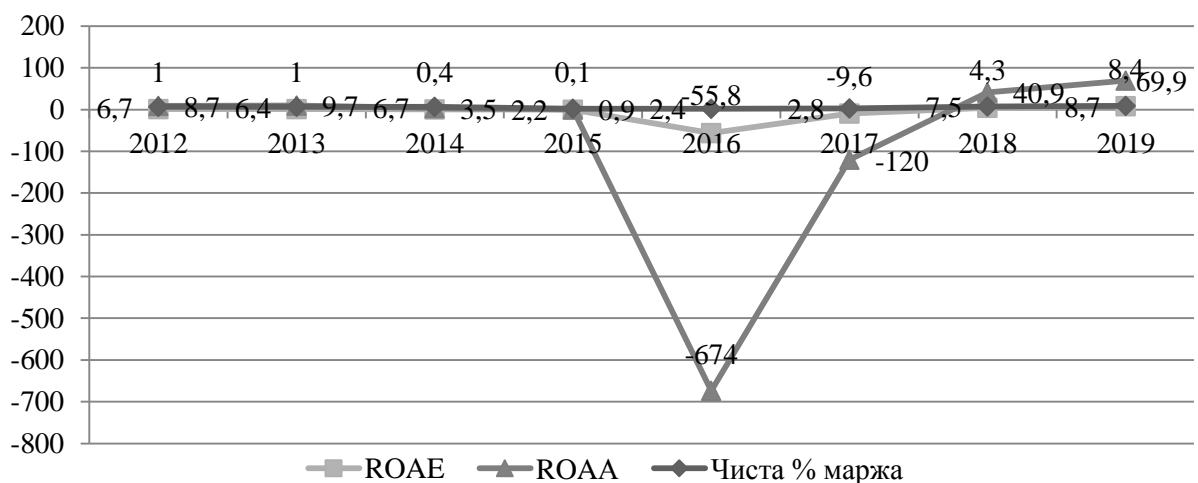

Рисунок 2.3 – Динаміка основних індикаторів АТ КБ ПриватБанк у період з 2012-2019 рр. [38].

Зауважимо, що збільшення показників вартості активів АТ КБ ПриватБанк у період з 2016-2018 рр., говорить про те, що конкурентні переваги банку на фінансовому ринку – стабільні [38].

АТ КБ ПриватБанк притаманне новаторство – спостереження і реагування на різноманітні сигнали середовища, що проявляється у інноваційній роботі банку.

Проаналізувавши структуру активу балансу АТ КБ ПриватБанк у період з 2016-2018 рр. зрозуміло, що найбільша частка у загальній сумі активів у

кредитів та заборгованості клієнтів: у 2016 р. – 73, 65%; у 2017 р. – 72, 85%; у 2018 р. – 74,88%. Даний показник є дуже чутливий до незначних економічних коливань, що може спричинити негативні наслідки для банку [38].

2.2 Аналіз впливу зовнішніх факторів на рейтинг АТ КБ ПриватБанк

Банківська система України дуже змінилася за останні часи. Дещо це пов'язано з невігідною економічною ситуацією на фоні військового конфлікту і втратою значної величини економічного та інфраструктурного потенціалу, зниженням курсу гривні більш ніж у три рази, і як наслідок, не платоспроможності бізнесу і населення. Ця ситуація загострила уже існуючі проблеми банківського сектору [37].

Частка залучених ресурсів займає майже 90% в пасивах банків-лідерів на фінансовому ринку України, а власні – в процентному вираженні не виправдано малі. Серед досліджуваних банків лиш в ПАТ Райффайзен Банк Аваль питома вага залучених ресурсів 84%, такий показник є приближеним до рекомендованого значення у співвідношенні різних типів капіталу. Проте цей банк займає 5 позицію в переліку банків за розміром. При цьому його показник менший в 3,6 рази від показника лідируючого банку в цьому переліку. У 2018 р. зазнали збитків 13 банків з 82, сума збитку склала 40,28 млрд. грн. Платоспроможні банки разом отримали 21,7 млрд. грн. чистого прибутку [37].

Найбільший прибуток отримав АТ КБ ПриватБанк, йому вдалося отримати за 2018 р. близько 9 млрд. грн., хоча в минулому 2017 р. банк поніс збиток у розмірі 23 млрд. грн. Варто зазначити, що в переліку найприбутковіших банків 3 позиції утримують саме державні банки. Перейти межу в 1 млрд. грн. вдалося в основному банкам з іноземним капіталом:

Райффайзен Банк Аваль, УкрСиббанк, ОТП Банк, Креді Агріколь Банк, Сітібанк та Альфа-Банк [37].

Значну частку банківської системи України складають банки з іноземним капіталом. Проаналізуємо основні тенденції коливань на валютного ринку України. На рисунку 2.4 представлений рейтинг комерційних банків України за обсягом активів у 2018 р. (див. додаток В) [36].

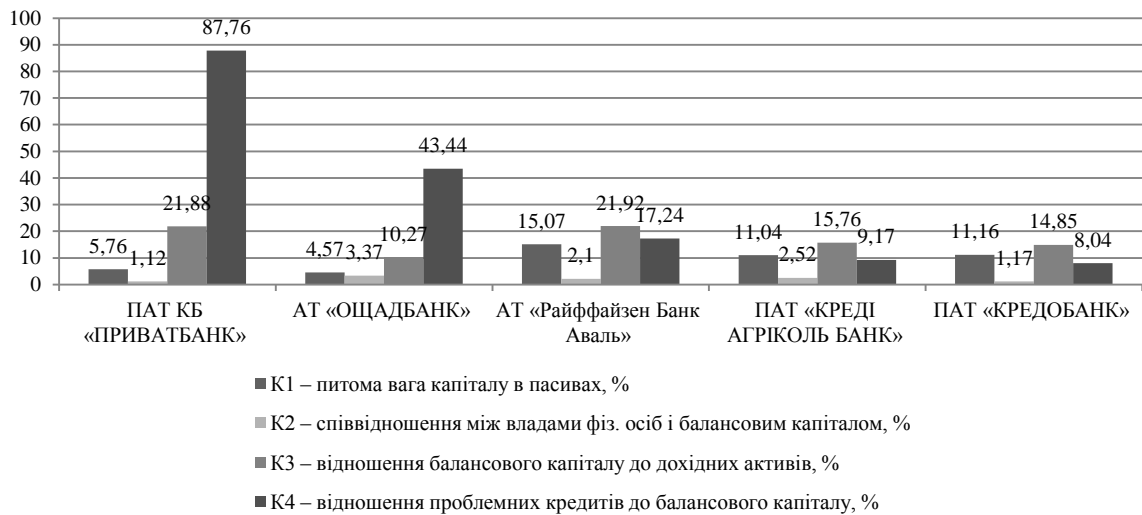

Рисунок 2.4 – Показники капіталу (К) комерційних банків у 2018 р., % [36].

На рисунку 2.5 представлений рейтинг комерційних банків України за ефективністю у 2018 р. (див. додаток В) [36].

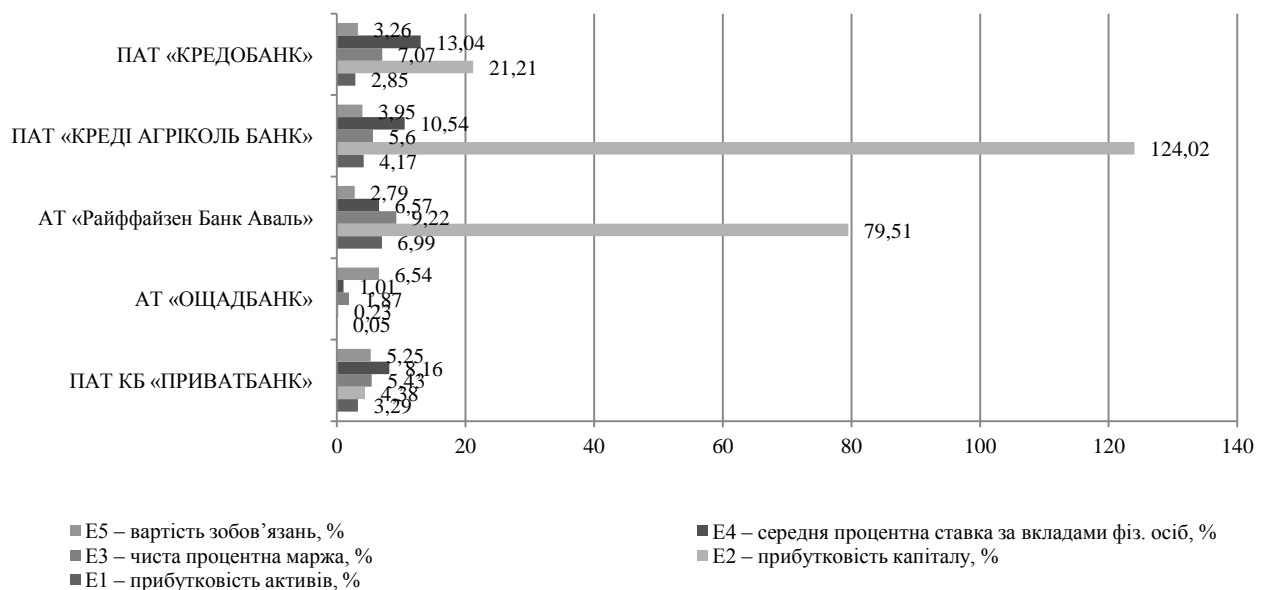

Рисунок 2.5 – Показники ефективності (Е) комерційних банків у 2018 р., % [36].

На рисунку 2.6 проаналізуємо показники активів комерційних банків України у 2018 р. (див. додаток Г) [36].

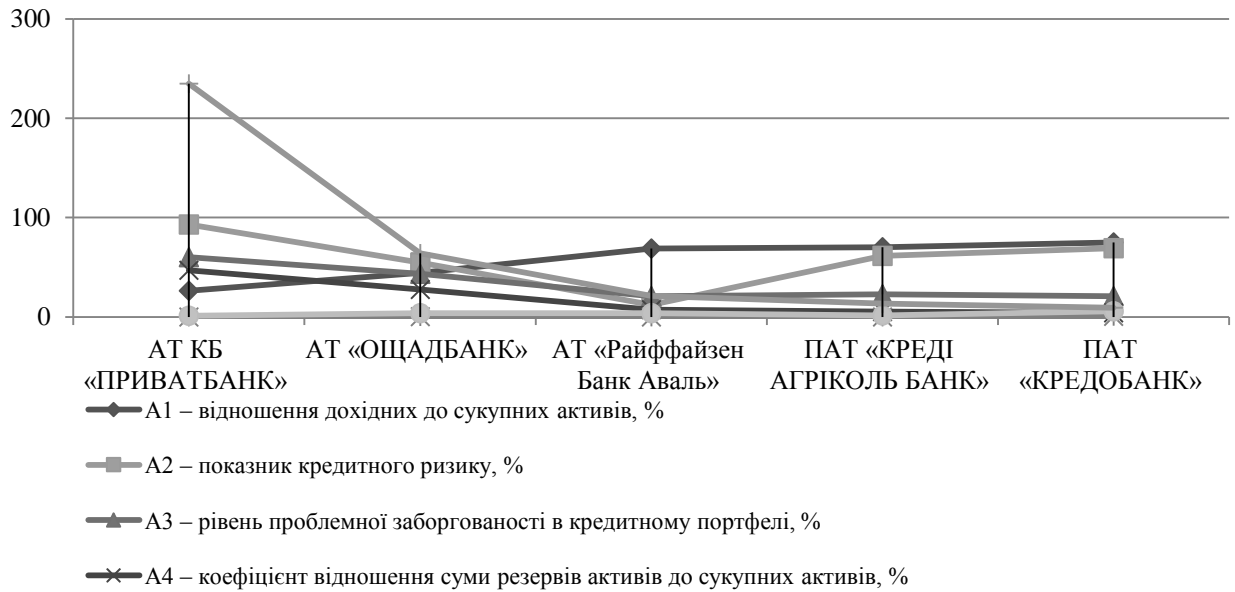

Рисунок 2.6 – Показники активів (А) комерційних банків у 2018 р., % [36].

На рисунках 2.7 та 2.8 проаналізуємо показники менеджменту та ліквідності вибірки комерційних банків у 2018 р. (див. додаток Д) [36].

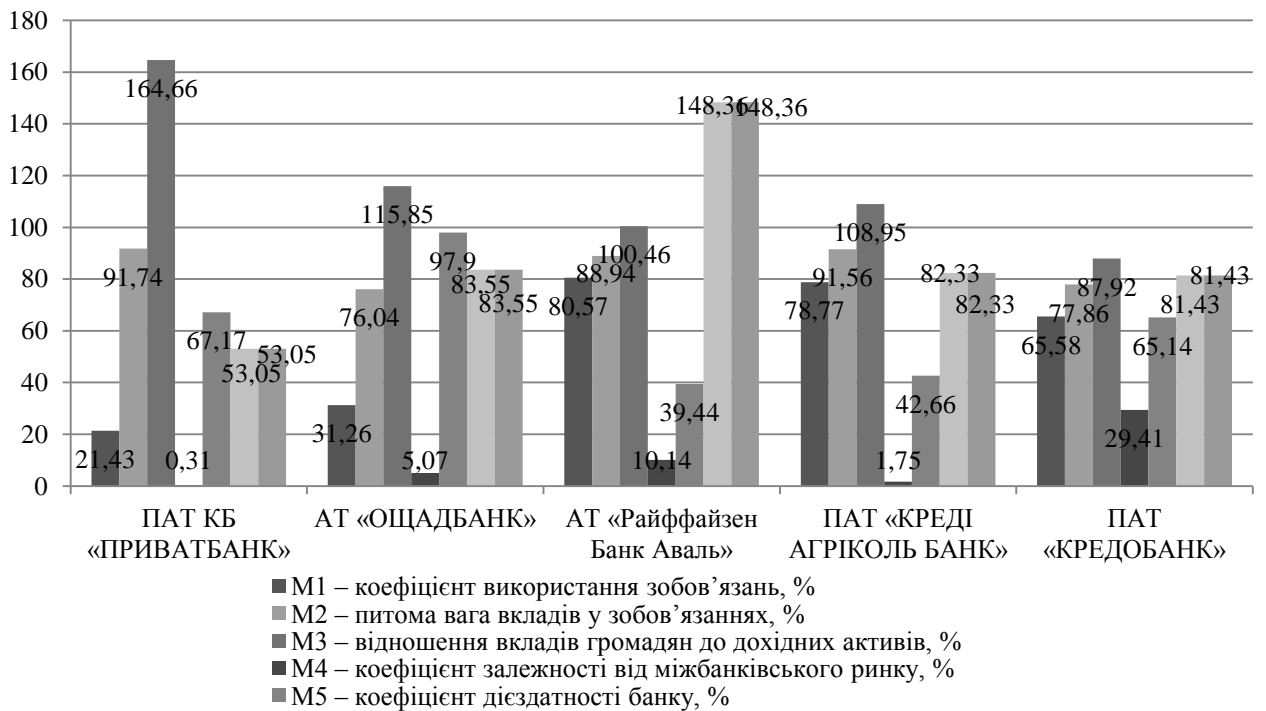

Рисунок 2.7 – Показники менеджменту (М) комерційних банків у 2018 р. % [36].

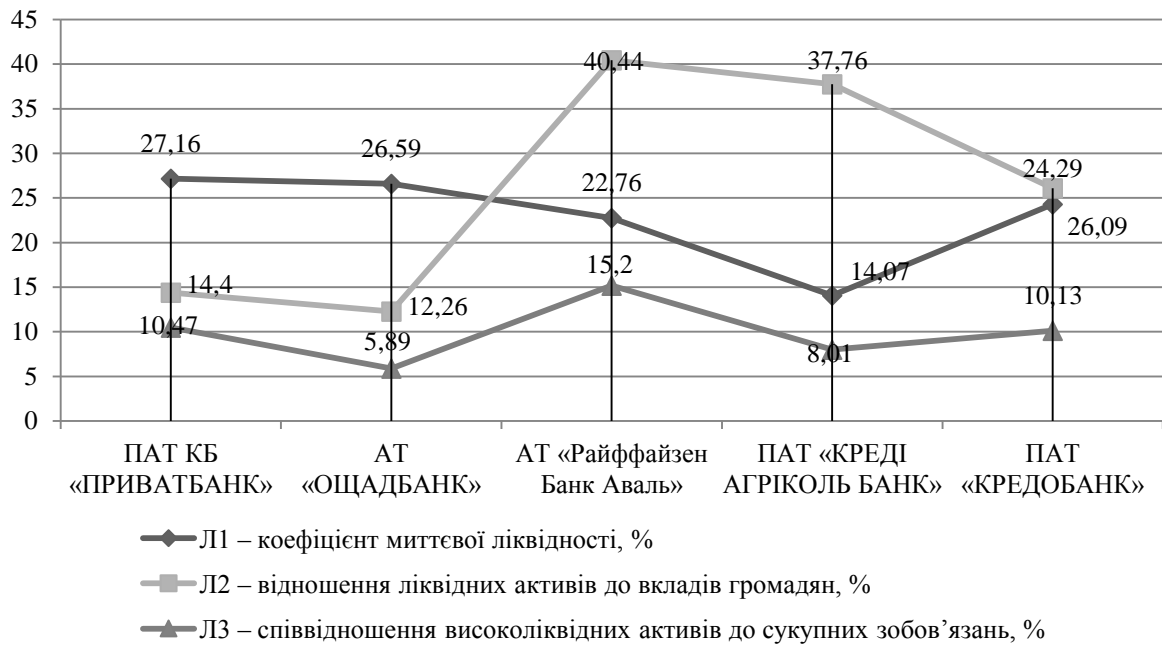

Рисунок 2.8 – Показники ліквідності (Л) комерційних банків у 2018 р. % [36].

Темпи приросту ключових показників комерційних банків у 2017-2018 рр. представимо на рисунку 2.9 (див. додаток Д) [36].

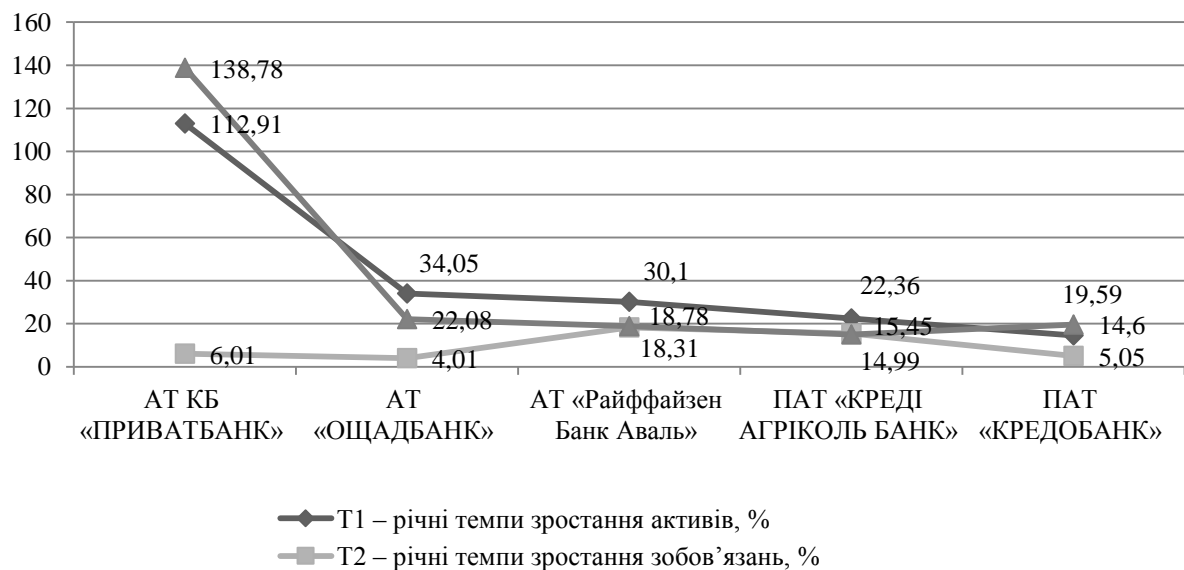

Рисунок 2.9 – Темпи приросту ключових показників комерційних банків за 2017-2018 рр., % [36].

За результатами дослідження фінансових показників банків поглянемо на загальний рейтинг комерційних банків у 2018 р. (див. рис. 1.10 та додаток Е) [36].

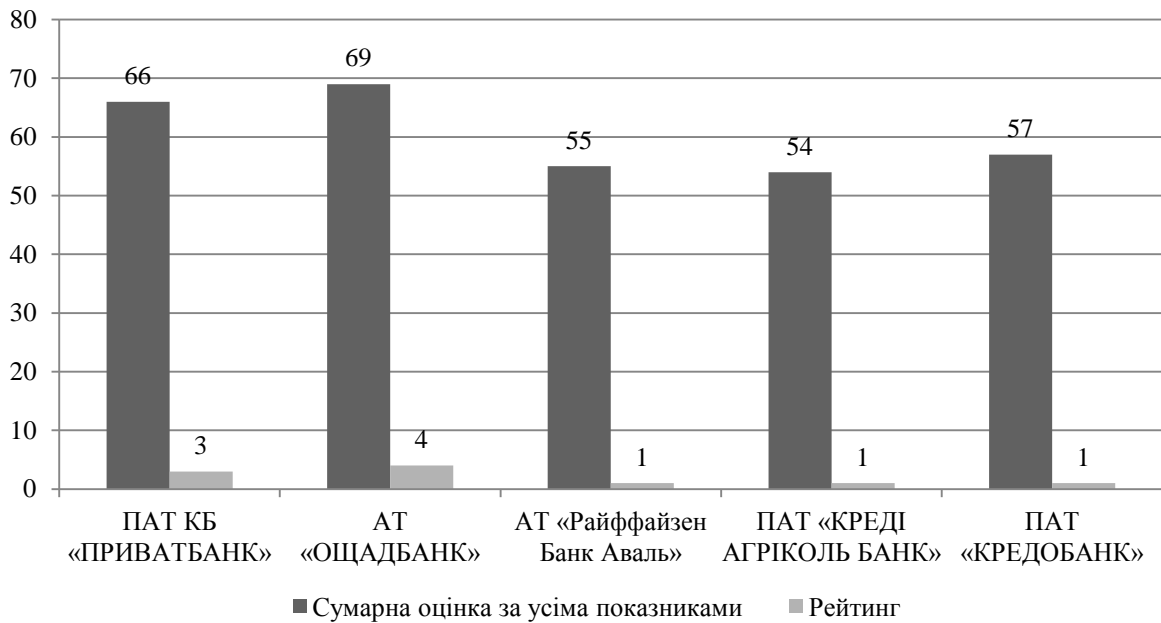

Рисунок 2.10 – Загальний рейтинг за показниками комерційних банків у 2018 р. [36].

Результати дослідження показали. Характеристика фінансової стійкості банку АТ КБ ПриватБанк має суттєві недоліки в роботі, які можуть призвести до значних проблем, пов'язаних з платоспроможністю і ліквідністю, ризики підвищені. АТ Ощадбанк показники платоспроможності під загрозою, ризики для вкладників високі. Інші комерційні банки показали показники: надійні, фінансовостійкі, ризики для вкладників незначні [37].

Розрахунки коефіцієнта у 2018 р. показали, що кредитно-інвестиційна діяльність банків – пасивна (скорочення обсягів інвестиційного портфеля, збільшення – кредитного портфеля), на це вплинули економічні чинники, такі як: не має ефективного фондового ринку; тенденція зростання доходів кредитних операцій, пониження доходів від операцій з інвестиціями; виникнення різних ризиків (складність, прогнозування, оцінювання); відсутністю фінансування для довгострокових інвестицій; вплив дочірніх структур [37].

Значення коефіцієнтів показали в період з 2014-2018 рр. показали – діяльність банків пов'язана з різними ризиками, спричиненими високими показниками кредитної активності (ризик виникнення заборгованостей) [37].

Виникнення проблемних ситуацій в комерційних банках України спричинили кризові явища (кризовий період). Але потім спостерігається тенденція коливань показників – зниження питомої ваги кредитно-інвестиційного портфеля в загальних активах [36].

На банківському ринку є споживчі переваги – зручне розташування, якісне обслуговування клієнтів, вплив на клієнтів. Дослідження фінансової стійкості банків показали, що серед комерційних банків не має найкращого чи найгіршого, в кожного є недоліки чи переваги. Надійність банківської діяльності, що здійснюється через такий простір, безпосередньо залежить від того, наскільки банк здатний управляти ризиками, що виникають під час використання дистанційних форм обслуговування [36].

Швидкий вихід ТНБ на ринки країн ЦСЄ прискорив активізацію процесів зосередження банківського капіталу. Як результат – кількість банків у даних державах стрімко скоротилася. Наприклад, у Польщі лишилося 64 банки, Румунії-32, Болгарії - 27, Словаччини - 20 (табл. 2.1) [36].

Таблиця 2.1 – Порівняльні дані по банківських системах різних держав ЦСЄ у 2018 р. [36].

Країни	Кількість банків	Населення (млн. чол.)		ВВП (млрд. дол.)	
		Всього	на 1 банк	Всього	на 1 банк
Російська Федерація	621	146,78	0,2	1657	2,66
Україна	82	41,82	0,51	131	1,59
Польща	64	38,31	0,20	586	29,3
Румунія	32	19,40	0,60	240	7,5
Чехія	45	10,65	0,30	245	7,6
Хорватія	29	4,07	0,14	60,8	2,09
Болгарія	27	7,00	0,26	65,2	2,50
Угорщина	25	10,02	0,40	161	6,4
Білорусь	26	9,45	0,42	59,6	2,70
Словаччина	20	5,44	0,27	107	5,35

Створення найбільших банків проводиться за умови надзвичайно високої концентрації і централізації банківського капіталу, які були досягнуті в результаті попередніх злиттів і поглинань (ЗіП). ЗіП банків має можливість

переходити рамки національного ринку, та здійснювати міжнародні закупки, щоб закріпити свої позиції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

Нині системи електронного банкінгу використовують багато українських фінансових установ, і найпопулярнішою серед них є система Інтернет-банкінгу. Найбільшими і найбільш технологічними учасники ринку вважають Інтернет-сервіси АТ КБ ПриватБанк, ПУМБ та інші комерційні банки України (див. табл. 2.2) [36].

Лідером на ринку Інтернет-банкінгу традиційно залишається АТ КБ ПриватБанк, онлайн-послугами якого користується максимальна кількість клієнтів. Останнє посилюється тим, що цей банк є єдиним банком, у банкоматах якого можливе отримання коштів без банківської картки з використанням лише Інтернет-банкінгу (табл. 2.2) [36].

Таблиця 2.2 – Рейтинг банківських установ з послугами Інтернет-банкінг у 2017 р. [36]

Рейтинг	Банк	Можливість оформлення кредитних заявок на сайті	Можливість здійснення SWIFT-перекладу через систему	Наявність додатків для мобільних телефонів			Наявність адаптивної версії сайту банку для мобільних телефонів
				IOS	Android	Windows phone	
1	ПРИВАТБАНК	+	+	+	+	+	+
2	ПУМБ	+	–	+	+	+	+
3	УКРСОЦБАНК	+	–	+	+	–	+
5	АЛЬФА-БАНК	+	–	+	+	–	–
6	ВТБ БАНК	–	–	+	+	+	+
7	ОТП БАНК	+	+	+	+	–	–
8	УКРСИББАНК	+	–	+	+	–	–
9	РАЙФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	+	–	+	+	–	+
10	ПРЕУС БАНК	–	+	+	+	–	–

Усі вище згадані банківські установи проводять активне просування онлайн-банкінгу. Однак, за даними консалтингової компанії McKinsey&Company, для банківського сектора України, незважаючи на всі зусилля банківських установ, і донині характерний низький рівень

використання Інтернету та мобільного банкінгу. Всього 9% роздрібних клієнтів користуються Інтернет-банкінгом, а мобільним банкінгом – 3% [36].

2.3 Удосконалення системи управління АТ КБ ПриватБанк методикою рейтингової оцінки

Запропонуємо ефективну методику рейтингової оцінки фінансового аналізу банку. Ефективність методики полягає у тому, що показники групуються за ознаками та критеріями, визначаються математичні моделі досліджуваних показників, оцінюються нормативи показників НБУ, проводиться ранжування та відбір результатів, у підсумку складається звіт (коливання, похипки, надійність, прибутковість тощо) [10].

Фінансовий звіт експертів з дотриманням установлених нормативів НБУ показує ймовірність появи ризиків та вчасно розробити план з оптимізації ризиків для комерційного банку [10].

Розраховуємо відносні відхилення δ_i економічних нормативів k_i , за результатами фінансової стійкості (нормативи НБУ) H_i . [10]:

$$\delta_i = \frac{H_i^* - k_i}{H_i^*}, \quad (2.1)$$

Мінімізації критерію нормативу відхилення визначаються [10]:

$$\delta_i = \frac{k_i - H_i^*}{H_i^*}, \quad (2.2)$$

В результаті отримуємо показники відхилень коефіцієнтів: ризиковий (відхилення від нормативу: –) та позитивний (задовольняє норматив: +) – k_1, \dots, k_{10} [10].

Побудуємо матриці результатів – порівнюючі бали нормативів для кожної групи банків (формовані за однаковими ознаками), розрахуємо максимальне значення узгодженості балів для кожного нормативу [10]:

$$a^* = \sum_{i=1}^n P_{ki} \cdot \sum_{j=1}^n a_{ij}, \quad (2.3)$$

Обов'язково перевіряється показники (результати) похибки при складанні матриць результатів [10]:

$$\beta_i^* = \frac{\alpha_n^* - n}{(n-1) \cdot \alpha_n} \cdot 100\% \leq 10\%, \quad (2.4)$$

де n – номер досліджуваної матриці;

α^* – дані середньої узгодженості балів експертів;

α_n – табличне значення середньої узгодженості для випадкових матриць n -го порядку.

Якщо, виконується умова нерівності оцінок експертів в матрицях, тоді матриці відповідають оцінкам суджень експертів [10].

Щоб, оцінити сукупний ризик визначимо експертні пріоритети попарно групами нормативів НБУ. На рис. 2.11 схематично зображено експертні оцінки за групами нормативів НБУ.

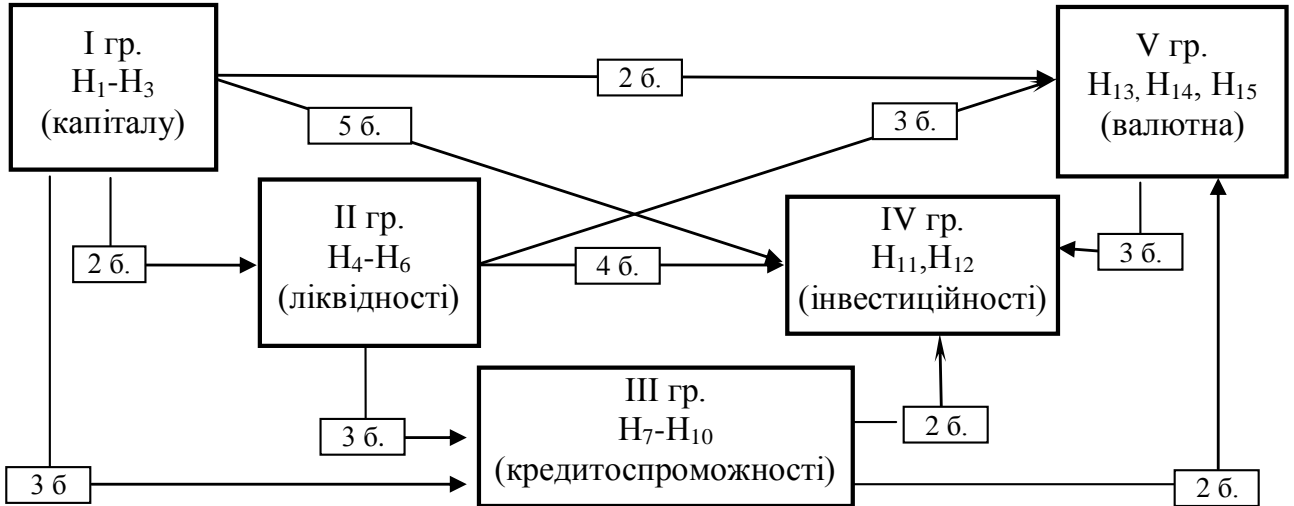

Рисунок 2.11 – Схема експертних оцінок [10]

Експертна оцінка на схемі позначається направленими стрілочками з балами (переваги груп нормативів). Розраховується випадковий ваговий вектор: $\vec{P}(0,3276; 0,3398; 0,1530; 0,0673; 0,1160)$.

Оцінка рейтингу банку визначається [11]:

$$M_{(R)} = \sum P_i' R_i, \dots \quad (2.5)$$

Для групи з (n) банків визначаємо вектор $\mathcal{F}(r_i \dots r_n)$ рейтинг оцінок для групи комерційних банків, обираємо максимальне значення $r_{i \max}$, користуючись природньої нормалізацією [11]:

$$\frac{r_{i \max} - r_i}{r_{i \max}}, \quad (2.6)$$

В результаті визначаємо вектор \mathcal{F}_H , дані координат набувають рівняння $0 \leq r_{H_i} \leq 1$. Отримуємо величини чисел та встановлюємо місце комерційного банку у групі. Дана методика допомагає проаналізувати ризики, чинники їх появи, дозволяє розробити та вдосконалити систему оцінки ризиків при визначенні рейтингу банку в банківській системі України [11].

В аналізі рейтингової оцінки використовувалися дані десяти комерційних банків України, розраховані значення коефіцієнтів (H_1 - H_{15}) та відносних відхилень, орієнтуючись на установлені нормативи НБУ [37].

Визначимо основні показники комерційних банків та проставимо оцінки (експертів) для цих коефіцієнтів у 2018 р. (рис. 2.12) [37].

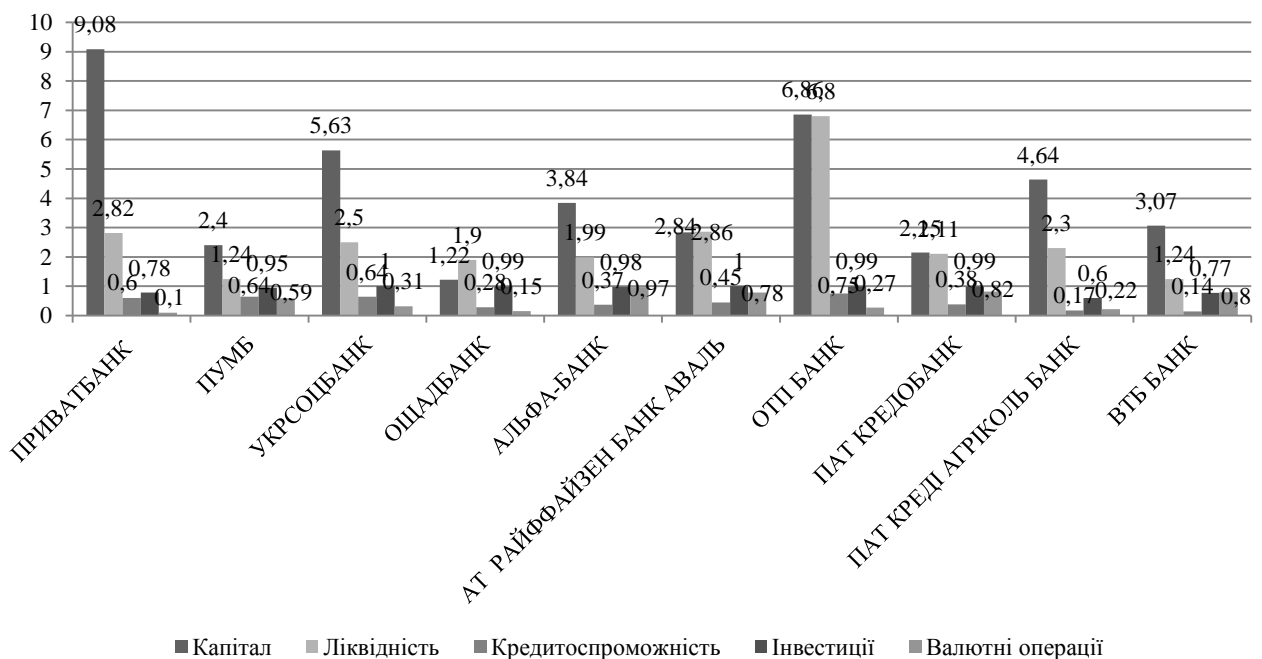

Рисунок 2.12 – Показники оцінок коефіцієнтів комерційних банків у 2018 р., % [37].

Розрахуємо рейтингові оцінки фінансових показників комерційних банків – порівнюючи нормативи (див. рис. 2.13) [36].

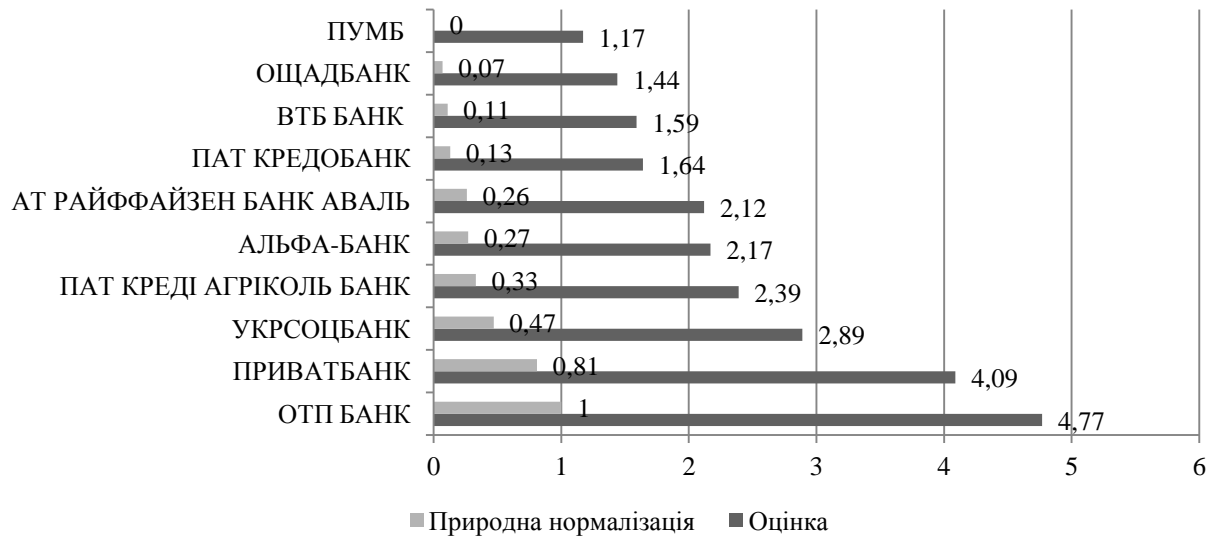

Рисунок 2.13 – Рейтингова оцінка комерційних банків України у 2018 р. %[36].

Рейтингове місце природної нормалізації комерційних банків України у 2018 р. оцінюється: 1 – найвищий рейтинг, 0 – найнижчий. На рисунку 2.14 представлено рейтинг комерційних банків в залежності від значення оцінки (див. рис. 2.13).

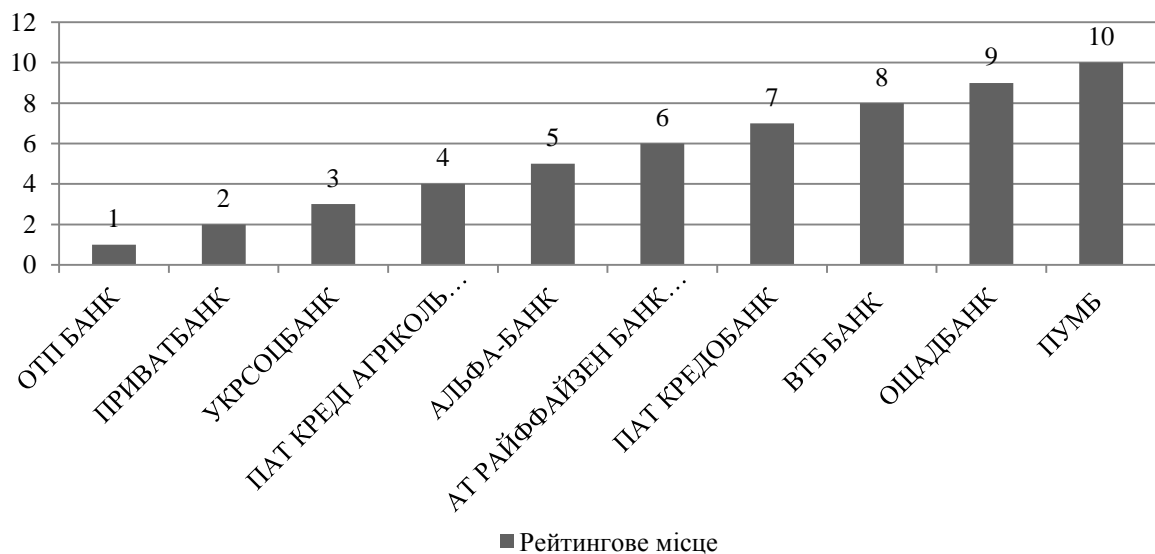

Рисунок 2.14 – Рейтингове місце природної нормалізації комерційних банків України у 2018 р. %[36].

За допомогою дослідження фінансових показників комерційних банків України визначається рейтинг надійності банку, що сприяє формуванню його ділової репутації на ринку [14].

АТ КБ ПриватБанк в рейтингу надійності займає друге місце. АТ КБ ПриватБанк притаманне новаторство – спостереження і реагування на різноманітні сигнали середовища, що проявляється у інноваційній роботі банку.

Команду експертів було сформовано з різних спеціалістів банківської сфери, які дослідили діяльність комерційних банків та визначили оцінки для кожного банку (рейтингове місце).

В дослідженні аналізувались фінансові дані комерційних банків періодично, щоб краще визначити особливості, коливання показників, фінансові ресурси, прибутковість, рентабельність та частку надійності [14].

В Україні використовують системи змішаних рейтингів (експертні та бухгалтерські) для повного фінансового аналізу комерційних банків [21].

Тому, рейтингове оцінювання фінансового аналізу банку – це дослідження показників (критеріїв) для визначення ефективного управління комерційним банком. Для достовірності звіту кожного банку рейтингове оцінювання фінансового аналізу проводиться окремо.

Висновки

Світова фінансова криза показала, що існує необхідність у вдосконаленні систем рейтингової оцінки: вони повинні не лише констатувати стан банківських установ, а й прогнозувати виникнення криз задля вчасного реагування на них. Адже недооцінка системного, операційного ризиків, недостатній рівень та якість менеджменту впливають на результати діяльності і фінансовий стан банківської установи.

Більшість відкритих рейтингових оцінок не враховують вплив зовнішніх ризиків на діяльність об'єкта рейтингової оцінки або якісних показників, показників рентабельності. Не всі рейтингові методики побудовані з урахуванням принципів комплексності, коректності та інформаційної односпрямованості показників. Актуальним на сьогодні є застосування стрес-тестування банків із використанням зарубіжного досвіду щодо вдосконалення методики стрестестування у США.

Рейтингову оцінку клієнти і контрагенти комерційного банку розглядають як індикатор його надійності та фінансової стійкості. Тому рейтингування діяльності банків, з одного боку, сприяє визначенню місця певного банку серед інших банків; вивченню надійності та ділової активності банку; рекламуванню банку та формуванню репутації установи, а з макроекономічного аспекту формує довіру і визначає інвестиційну привабливість банків та банківської системи загалом. Застосування відкритих рейтингових оцінок сприятиме підвищенню прозорості та інвестиційної привабливості національної економіки, а також зниженню системних ризиків за рахунок незалежної професійної оцінки надійності позичальників.

Отже, ефективність банківського сектору багато в чому залежить від механізму рейтингового оцінювання діяльності банку, який включає в себе суб'єкти, що здійснюють рейтингову оцінку діяльності, безпосередньо об'єкти аналізу, сукупність показників та основні етапи його проведення. Необхідно зазначити, що банки є важливою ланкою економічних відносин у

суспільстві для ефективної діяльності яких слід зберігати та примножувати свій капітал, підтримуючи при цьому конкурентоспроможність. Тому для підвищення ефективності рейтингового оцінювання потрібно провести удосконалення методики рейтингового оцінювання шляхом розробки системи якісних показників, що дозволять сформувати інтегральний показник рейтингу на підставі аналізу кількісних і якісних критеріїв.

Проведені в цій роботі дослідження у сфері комплексного рейтингового оцінювання фінансово-кредитної діяльності АТ КБ ПриватБанку дозволили зробити висновки та узагальнення.

У результаті аналізу АТ КБ ПриватБанку його комплексного рейтингового оцінювання виявлено доцільність об'єднання попереднього й оперативного аналізу, визначивши його як поточний, який здійснюється у ході поточної діяльності банку з метою забезпечення оптимального аналізу стану рахунків, спроможності банку здійснювати операції та оперативного реагування на проблеми.

Зауважимо, що збільшення показників вартості активів АТ КБ ПриватБанк у період з 2016-2018 рр., говорить про те, що конкурентні переваги банку на фінансовому ринку – стабільні.

АТ КБ ПриватБанк притаманне новаторство – спостереження і реагування на різноманітні сигнали середовища, що проявляється у інноваційній роботі банку.

Проаналізувавши структуру активу балансу АТ КБ ПриватБанк у період з 2016-2018 рр. зрозуміло, що даний показник є дуже чутливий до незначних економічних коливань, що може спричинити негативні наслідки для банку.

Дослідження показали, що при виборі методики оцінки фінансових результатів діяльності банку та способів підвищення його прибутковості домінують не технічні можливості методів, а економічний зміст, тому що їх застосування залежить від теоретичної обґрунтованості та цілісності обраної концепції аналізу.

Дослідження методики порівняльного аналізу ефективності діяльності 5-ти комерційних банків України показало, що необхідно визначати рівень узгодженості експертних суджень для прийняття рішення про адекватність отриманих індексів надійності банків на основі ризикових коефіцієнтів.

У процесі дослідження запропоновано методику комплексного рейтингового оцінювання фінансово-кредитної діяльності АТ КБ ПриватБанку, яка враховує в сукупності динаміку відносних відхилень показників та результати експертного оцінювання.

Розроблену модель визначення комплексного рейтингового оцінювання фінансово-кредитної діяльності банку може бути використано для ранжирування однорідної групи українських банків, ефективність та об'єктивність цієї моделі підтверджується результатами експертного аналізу.

Список використаних джерел

1. Андрианова Е. П. Особенности управления деловой репутацией коммерческого банка / Е. П. Андрианова, А. А. Баранников // Научный журнал КубГАУ. – 2013. – №87(03).
2. Азаренкова Г. М. Рейтингове оцінювання як метод визначення кредитоспроможності позичальників банку / Г. М. Азаренкова, О. О. Беленкова // Вісник Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ). – 2011. – № 1 (10). – С. 219–223
3. Астрелина В. В. Оценка деловой репутации банка / В. В. Астрелина, П. К. Бондарчук // Деньги и кредит. – 2012. – № 12. – С. 16-23.
4. Афанасенко М. В. Сутність та значення рейтингових оцінок у процесі управління банком / М. В. Афанасенко // Вісник Української академії банківської справи. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ». – 2011. – № 1 (30).
5. Афанасенко М. В. Аспекти рейтингового управління діяльністю банків / М. В. Афанасенко // Сучасні проблеми фінансового моніторингу: збірник матеріалів Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції (2 червня 2011 р.). – Х.: ХНЕУ, АдВА, 2011. – С. 20-22.
6. Афанасенко М. В. Особливості застосування рейтингів в процесі реалізації функцій управління банком / М. В. Афанасенко // Управління розвитком: зб. наук. статей. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – № 5 (102). – С. 53-55
7. Баліцька В.В. Рентабельність діяльності суб'єктів господарювання України: оцінювання істинних результатів / Баліцька В.В. //Актуальні проблеми економіки – 2012 – №11(137) – с.120-130
8. Білик О. Ю. Дослідження сучасних методів та моделей рейтингового оцінювання комерційних банків / О. Ю. Білик // «Молодий вчений». – 2015. – № 2 (17). – С. 941-944.
9. Білошапка, В. Підвищення ефективності функціонування банків України на основі використання інноваційних банківських технологій та

розробки нових банківських послуг і продуктів / В. Білошапка, Є. Данилюк // Ринок цінних паперів України. – 2013. – №3/4. – С. 57-66.

10. Бобрик М.А. Модели и методы оценки финансовой устойчивости коммерческих банков / М.А. Бобрик // Банковское дело. – 2013. – № 3. – С. 53-56.

11. Буряк А.В. Метод фінансових коефіцієнтів як інструмент оцінки ефективності діяльності українських банків / Буряк А.В. // Економічний часопис ХХІ – 2011 р. – 11-12 – с.61-64.

12. Важенина И. С. Риски деловой репутации / И. С. Важенина, С. А. Пестриков, Т. Р. Шарипов // Журнал экономической теории. – 2011. – №3. – С. 11-20.

13. Васін С., Шутов В. Управління ризиками на підприємстві: Учбовий посібник. – М.: КНОРУС, 2010. – 304с.

14. Васюренко О. Ефективність кредитування фізичних та юридичних осіб банками України. Методологія аналізу стохастичних границь / О.Васюренко, В.Ляшенко, В.Подчесова // Вісник Національного банку України: щомісячний науково-практичний журнал НБУ. – К.: Національний банк України, 2014. – №1. – С.5-19.

15. Вербицька Я.Є. Оцінка індикаторів ринкової позиції банків в сучасних умовах розвитку ринку банківських послуг / Я.Є. Вербицька // Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: Збірник наукових праць молодих вчених та студентів. – 2015. – Т. 2. – С. 132-134.

16. Вовк В.Я. Сутність та зміст конкурентоспроможності банку // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011. – № 33 (ч. 2). – С. 23-28.

17. Головка О.Г. Різновиди індикаторів та видів фінансової стабільності банків / О.Г. Головка // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2010. – Вип. 1/2010. – С. 15-21.

18. Гончарова К.Г. Рівень ділової репутації Топ-менеджменту банку як індикатор системи економічної безпеки. Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. 2015. № 12.

19. Гончарова К. Особливості оцінки рівня ділової репутації топ-менеджменту банку в банківських установах України // Ефективна економіка. – 2015. – № 15.

20. Гордіца Т. М. Сучасні методики рейтингування банків України: теорія і практика інформаційної відкритості для вкладників грошових коштів / Т. М. Гордіца // Економічні науки: зб. наук. пр. – 2011. – Вип. 7

21. Домбровський В. Розробка автоматизованої моделі рейтингової оцінки банківських установ / В. С. Домбровський, Д. М. Григор'єв. // Ефективна економіка. – 2012. – № 2.

22. Євтушенко Г. В., Бабошко А. І., Бушля Д.І. Операційні ризики в системі банківської діяльності та нові шляхи їх попередження // Вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. 2015. № 5. С. 396-400.

23. Золотарьова О. В. Галаганов В. О.Сучасний стан та перспективи розвитку банківської системи України // Науковий економічний електронний журнал «Проблеми економіки та політичної економії». Дніпро, 2017. Випуск № 1. С.83-98.

24. Лазня А. В. Удосконалення системи оцінювання і моніторингу фінансової стабільності банківської системи України / А. В. Лазня // Економічний форум. – 2014. – № 2. – С. 199-209.

25. Каширіна О. Рейтингова система оцінки фінансової стабільності банків з іноземним капіталом як інструмент підвищення надійності банківської системи / О. Каширіна, В. Фурсова // Вісник НБУ. – 2011. – № 9. – С. 33-41.

26. Коваленко В.В. Контрциклічне регулювання у забезпеченні стійкого розвитку фінансового ринку України / В.В. Коваленко // Фінанси України. – 2017. – № 5. – С. 77-95.

27. Коваленко Я.В. Конкурнтна позиція банку: стратегічно-інноваційний аспект / Я.В. Коваленко, О.Й. Шевцова // Вісник Дніпропетровського університету. – Серія «Економіка». – 2011. - № 5 (3). – С. 101-108.

28. Колеснік Я. В. Статистичний аналіз достатності капіталу сектору інших депозитних корпорацій /Я. В. Колеснік // Статистика України: науково-інформаційний журнал. – 2011/2012. – № 4. – С. 59-66.

29. Макаренко П. М. Підходи до оцінки репутації підприємства / П. М. Макаренко // Економіка АПК. – 2010. – № 3. – С. 68-72.

30. Майба В.В. Рейтингове оцінювання фінансової стійкості комерційних банків / В.В. Майба // Ефективна економіка. – 2010. – № 5 – С. 48-65.

31. Маляренко А.В., Марущак І.О. Напрямки розвитку банківських установ в Україні / А.В. Маляренко, І.О. Марущак // «Молодий вчений». – 2016. – № 5 (32). – С. 95-98.

32. Малярець Л., Огенко І. Визначення оптимальної структури капіталу банку при розрахунку узагальнюючого показника його діяльності за допомогою математичних методів//Банківська справа. – 2010. – № 2. – С.17-19.

33. Мануйленко В.В. Статистические и балльно-весовые методы оценки репутационных рисков коммерческих банков / В. В. Мануйленко, И. И. Куницын // Национальные интересы: приоритеты и безопасность. – 2017. – т. 13. – вып. 1. – С. 106-118.

34. Міщенко В.І. Банківська система України: проблеми становлення та розвитку // В.І. Міщенко, С.В. Науменкова // Фінанси України. – 2016. – №5. – С. 7-33.

35. Науменкова С.В. Макропруденційні інструменти в механізмі забезпечення фінансової стабільності / С. В. Науменкова, В. І. Міщенко // Фінанси України. – 2015. – № 10. – С. 53-76.

36. Основні показники діяльності банків України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish>.

37. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.

38. Офіційний сайт ПАТ КБ «ПриватБанк» – Режим доступу: <https://www.privatbank.ua>.

39. Рисін М. Рейтингова оцінка діяльності банків як інструмент аналізу фінансового стану // Проблеми розвитку фінансово-кредитної системи в сучасних умовах. Вісник Університету банківської справи Національного банку України – 2014. – №2(20). – С.159-164.

40. Савченко Т. Г., Джолос А. В. Рейтингова оцінка банку як інструмент забезпечення прозорості його діяльності // Причорноморські економічні студії / ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій». Одеса, 2018. Випуск 32. С.158-164.

41. Савченко Т. Г., Джолос А. В. Публічна система рейтингової оцінки банків України: призначення та інформаційна модель // Економіка та суспільство. 2017. № 13.

42. Самородов Б. В. Модифікація таксонометричного методу з урахуванням компетентностей експертів при рейтингуванні банків / Б. В. Самородов // Вісник Української академії банківської справи. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – № 2 (31). – С. 62-66.

43. Самородов Б.В. Рейтингове оцінювання в аналізі фінансового стану банків / Б.В. Самородов, І.І. Саєнко, Н.І. Єндовцева // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2014. – № 2. – С. 153-158.

44. Сисоєва Л. Ю. Проблеми рейтингування банків за системою CAMELS / Л. Ю. Сисоєва // Механізм регулювання економіки. – 2012. – № 3. – С. 13-17.

45. Суворова А. Кількісний підхід до оцінки ділової репутації комерційних банків України / А.Суворова // Економічні студії. – 2017. – №5(18). – 10 с.

46. Тростянська К.М. Концептуальні засади моделювання оцінювання та управління репутаційним ризиком підприємства-посередника / К.М. Тростянська // Бізнес Інформ. – 2016. – № 1. – С. 163-168.

47. Фалюта А. В. Удосконалення рейтингового оцінювання банків / А. В. Фалюта // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: зб. тез доп. VII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2012 р.) / ДВНЗ «УАБС НБУ». – Суми, 2012. – Т. 1. – С. 102-104.

48. Христін А. Сучасні науково-методичні підходи до оцінки репутаційного ризику банків // Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського – 2016. – №12, Ч.2. – С.108-111.

49. Христін А. Сутність та чинники виникнення репутаційного ризику банків // Науковий вісник Ужгородського національного університету – 2016. – №8, Ч.2. – С.108-111.

50. Яремко С., Бевз С. Побудова рейтингового оцінювання результатів діяльності комерційних банків // Науковий журнал «Компютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво» – 2015. – №18. – С.178-186.

51. Akihiro Kubo, (2017). The macroeconomic impact of foreign exchange intervention: An empirical study of Thailand. *International Review of Economics & Finance*, Volume 49, May 2017, p. 243-254.

52. Basel III: A Global Regulatory Framework for More Resilient Banks and Banking Systems. December 2010 (rev. June 2011) / Basel Committee on Banking Supervision. - 2010. –68 p.

53. Claessens S. How Does Foreign Entry Affect the Domestic Banking Market? / S. Claessens // *Journal of Banking and Finance*. – 2001/25 – P. 891-911.

54. Chaikovskiy, Ya. I. (2017). Analiz suchasnoho stanu ta perspektyvy rozvytku bankivskoho spozhyvchoho kredytuvannia v Ukraini. *Ekonomichnyy analiz*, 27(1), 156-163.

55. Delas, V. A. (2011), «Banking activity in the foreign exchange market of Ukraine», Ph.D. Thesis, 08.00.08 – hroshi, finansy i kredyt, KNU im. T. Shevchenka, p. 20.

56. Drechsler I. Banking on deposits: maturity transformation with out interest risk / I. Drechsler, A. Savov, P. Schnabl // *Financial innovation and money*. – 2017. – № 4. – P. 617-634.

57. Emmett S. Is Your Strategy Evaluation Biased? / S. Emmett, W. A. Tayler // *Strategic Finance*. – Montvale: IMA, 2013. – Vol. 95. – Issue 11. – P. 27-34.

58. Faryna O. A System Dynamics Model of Ukraine's Monetary Sector / O. Faryna // 32nd International System Dynamics Conference, Delft, The Netherlands, 2014. – 254 p.

59. *Financial Instruments: Equities, Debt, Derivatives, and Alternative Investments* David M. Weiss – Penguin Group US, on 23 July, 2013. – 384 p.

60. Fitch Definitions of Ratings and Other Forms of Opinion. – Режим доступа: http://www.fitchratings.com/definitions_and_scales.pdf.

61. Frigo M. The Balanced Scorecard: 20 Years and Counting / M. Frigo // *Strategic Finance*. – Montvale: IMA, 2012. – Vol. 94. – Issue 4. – P. 49-53.

62. Garengo. P From ISO quality standards to an integrated management system: an implementation process in SME / P. Garengo, S. Biazzo // *Total Quality Management & Business Excellence*. – Abingdon: Taylor & Francis, 2013. – Vol. 24. – Issue 4. – P. 310-335.

63. Harrison J. Stakeholder Theory, Value, and Firm Performance / J. Harrison, A. Wicks // *Business Ethics Quarterly*. – Cambridge: BEQ, 2013. – Vol. 23. – Issue 1. – P. 97-124.

64. *International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards. A Revised Framework*. Basel Committee on Banking Supervision. – Basel. – Updated November 2005. – Режим доступа: www.bis.org.

65. Jonker N. Credit ratings of the banking sector / N. Jonker // *De Nederlandsche 113 Bank Research*. – 2002. – Research Memorandum No. 714/0236.

66. *Moody's Rating Symbols and Definitions 2010*. – Режим доступа: <http://www.moody.com>.

67. Standard & Poor's – Рейтинговое агентство. – Режим доступа: <http://www.standardandpoors.ru>.

68. Standard & Poor's Global Default Study. – Режим доступа: <http://www.standardandpoors.com/ratings/245348978068>.

69. Strengthening the resilience of the banking sector / BCBS / Consultative document / December 2009 / 80 p.

70. Orkida (Findiku) I. Financial crisis. Implementation of macro- and microprudential regulate / I. Orkida (Findiku), G. Gentiana // Review of Applied SocioEconomic Research. – 2013. - Volume 5, Issue 1/ 2013. – pp. 83-92.

ДОДАТКИ

Таблиця А1 – Застосування рейтингів в процесі реалізації функцій управління банком

Функція управління	Сутність функції у загальній теорії менеджменту	Сутність функції у теорії фінансового менеджменту в банку	Застосування рейтингів для реалізації функції
Планування	Набір дій та рішень, зроблених керівництвом, які ведуть до розробки специфічних стратегій, призначених для того, щоб допомогти організації досягти своїх цілей [49, с. 180]	Розробка та реалізація системи поточних фінансових планів та оперативних бюджетів за основними напрямками фінансової діяльності, різноманітними структурними підрозділами та банком в цілому [24, с. 36]	1) формування рейтингу як комплексної оцінки поточного фінансового стану банку; 2) формування рейтингу банківських установ на фінансовому ринку з метою пошуку партнерів на майбутні періоди; 3) аналіз конкурентного середовища шляхом рейтингування банків на фінансовому ринку
Організація	Процес створення структури підприємства, яка дає можливість людям ефективно працювати разом для досягнення його цілей. [49, с. 219]	Процес створення підрозділів фінансової служби, визначення їх повноважень, встановлення вертикальних і горизонтальних зв'язків між ними, координація їх дій [24, с. 38]	1) створення рейтингу робітників за їх професіональними знаннями з метою ефективного формування підрозділів банку для досягнення повної взаємодії структурних елементів установи
Мотивація	Процес спонукання окремої людини чи групи людей до діяльності, що спрямована на досягнення цілей організації [49, с. 257]	Процес формування системи стимулювання і покарань працівників окремих структурних підрозділів банку за виконання чи невиконання встановлених цільових фінансових показників, фінансових нормативів і планових завдань [24]	1) створення внутрішнього рейтингу відділень та філіалів банку, з метою спонукання співробітників відділень працювати більш ефективно для підвищення позиції відділення у рейтингу
Контроль	Процес забезпечення досягнення організацією своїх цілей, що складається з встановлення стандартів, виміру фактично досягнутих результатів і проведення коректувань в тому випадку, якщо досягнуті результати істотно відрізняються від встановлених стандартів [49]	Процес створення системи внутрішнього контролю в банку, розподілу контрольних обов'язків окремих служб і фінансових менеджерів, визначення системи контролюючих показників і контрольних періодів, оперативного реагування на результати проведеного контролю [24]	1) порівняльний аналіз рейтингових оцінок попередніх років зі звітним з метою визначення відхилень; 2) порівняльний аналіз рейтингових показників діяльності банку з показниками конкурентів 3) порівняльний аналіз планових рейтингових оцінок з фактичними

Таблиця Б1 – Фактори оцінки капіталу банків за методикою рейтингової оцінки CAMELS

№	Показники та характеристики банку, що використовуються методикою
1.	Відповідність обсягу регулятивного капіталу напрямом діяльності банку (банківські та інші операції)
2.	Відповідність зростання обсягів статутного, регулятивного (в розрізі складових) капіталу зростанню активів на дату інспекційної перевірки, плани і перспективи
3.	Дотримання вимог банківського законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку (у тому числі нормативи капіталу)
4.	Наявність внутрішніх процедур щодо визначення достатності капіталу банку з урахуванням усіх ризиків, притаманних його діяльності (у тому числі ризику країни)
5.	Наміри і можливості акціонерів щодо нарощування статутного капіталу з метою мінімізації ризиків, притаманних діяльності банку, дивідендна політика
6.	Вплив ризиків (у тому числі кредитного, валютного, зміна процентної ставки тощо), притаманних банку, на капітал банку
7.	Рівень формування резервів під активні операції
8.	Прибутковість та її вплив на регулятивний капітал банку
9.	Співвідношення обсягу негативно класифікованих активів (з урахуванням сформованих резервів під ці активні операції) до регулятивного капіталу
10.	Відповідність розмірів статутного та регулятивного капіталу планам розвитку мережі філій, відділень на місцевому, регіональному (в межах однієї області), міжрегіональному (на території всієї України) та міжнародному рівнях, а також відповідність їх розмірів проектам будівництва та реконструкції
11.	Доступ до ринків капіталу

Таблиця Б2 – Фактори оцінки стану активів банків за методикою рейтингової оцінки CAMELS

№	Показники та характеристики банку, що використовуються методикою.
1.	Співвідношення між обсягом нестандартних активів та сукупними активами.
2.	Рівень активів з негативною класифікацією з урахуванням сформованих резервів під ці активи в сукупних активах.
3.	Дотримання вимог банківського законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку (у тому числі нормативи кредитного ризику та інвестування).
4.	Концентрація за активними операціями щодо одного позичальника або групи пов'язаних позичальників.
5.	Рівень галузевих концентрацій, концентрацій за країнами тощо.
6.	Обсяг операцій з інсайдерами та ставлення до них керівництва.
7.	Ефективність управління кредитним портфелем і портфелем цінних паперів з точки зору стратегій, положень, процедур та систем контролю.
8.	Претензійно-позовна робота.
	Рівень резервів на покриття можливих збитків за активними операціями (в порівнянні з нестандартними активами), правильність їх розрахунків і повнота формування.
	Якість, обсяги, тенденції та управління іншими активами: кошти в інших банках, дебіторська заборгованість, вкладення в основні засоби та нематеріальні активи.

Таблиця Б3 – Фактори оцінки стану ліквідності банків за методикою рейтингової оцінки CAMELS

№	Показники та характеристики банку, що використовуються методикою
1.	Компетентність керівництва і фахівців відповідних підрозділів банку з питань визначення ліквідності банку, ефективності стратегії управління фінансовими потоками і політики забезпечення ліквідності, з питань контролю та моніторингу ліквідної позиції банку
2.	Оперативність, вчасність та адекватність рішень щодо управління активами і пасивами
3.	Тенденції, обсяг і джерела ліквідних активів, у тому числі високоліквідних, що можуть бути використані для виконання поточних зобов'язань банку
4.	Стабільність залучених коштів, відповідність строків і сум повернення залучених та розміщених коштів
5.	Залежність від дорогих, нестабільних джерел фінансування (міжбанківські кошти тощо) для забезпечення потреб у ліквідності
6.	Можливість банку диверсифікувати джерела фінансування балансових і позабалансових статей
7.	Процеси планування, у тому числі наявність планів фінансування в надзвичайних ситуаціях та на випадок непередбачених проблем з ліквідністю, контролю та моніторингу
8.	Виконання вимог нормативно-правових актів Національного банку щодо ліквідності банку (у тому числі нормативи ліквідності), аналіз причин невиконання, тенденцій
9.	Інформаційні системи управління ліквідністю

Таблиця В1 – Показники капіталу (К) та ефективності (Е) вибірки 5-ти комерційних банків за станом у 2018 р.

Банки	АТ КБ ПриватБанк	АТ Ощадбанк	АТ Райффайзен Банк Аваль	ПАТ Креді Агріголь Банк	ПАТ Кредобанк
К1 – питома вага капіталу в пасивах, %	5,76	4,57	15,07	11,04	11,16
Оцінка	2	2	1	1	1
К2 – співвідношення між владами фіз. осіб і балансовим капіталом, %	1,12	3,37	2,1	2,52	1,17
Оцінка	1	3	1	2	1
К3 – відношення балансового капіталу до дохідних активів, %	21,88	10,27	21,92	15,76	14,85
Оцінка	1	2	1	1	2
К4 – відношення проблемних кредитів до балансового капіталу, %	87,76	43,44	17,24	9,17	8,04
Оцінка	3	3	2	1	1
Е1 – прибутковість активів, %	3,29	0,05	6,99	4,17	2,85
Оцінка	1	3	1	1	1
Е2 – прибутковість капіталу, %	4,38	0,23	79,51	124,02	21,21
Оцінка	3	3	1	1	1
Е3 – чиста процентна маржа, %	5,43	1,87	9,22	5,60	7,07
Оцінка	3	3	1	1	1
Е4 – середня процентна ставка за вкладами фіз. осіб, %	8,16	1,01	6,57	10,54	13,04
Оцінка	3	1	3	2	2
Е5 – вартість зобов'язань, %	5,25	6,54	2,79	3,95	3,26
Оцінка	2	2	2	2	2

Таблиця Г1 – Показники активів (А) вибірки 5-ти комерційних банків у 2018 р.

Банки	АТ КБ ПриватБанк	АТ Ощадбанк	АТ Райффайзен Банк Аваль	ПАТ Креді Агріголь Банк	ПАТ Кредобанк
A1 – відношення дохідних до сукупних активів, %	26,31	44,49	68,76	70,07	75,11
Оцінка	3	3	1	1	2
A2 – показник кредитного ризику, %	93,06	54,79	12,12	61,6	69,28
Оцінка	3	2	3	1	1
A3 – рівень проблемної заборгованості в кредитному портфелі, %	60,14	43,61	21,01	22,85	20,93
Оцінка	3	3	3	3	3
A4 – коефіцієнт відношення суми резервів активів до сукупних активів, %	47,03	27,65	7,26	5,58	4,03
Оцінка	3	3	2	2	1
A5 – коефіцієнт відношення дебіторської заборгованості до недохідних активів, %	0,05	0,17	0,00	0,00	0,72
Оцінка	1	1	1	1	1
A6 – коефіцієнт відношення залишкової вартості основних засобів та нематеріальних активів до чистих активів, %	1,33	3,92	3,71	1,62	5,82
Оцінка	1	1	1	1	1
A7 – коефіцієнт захисту від ризиків, %	234,76	64,10	21,34	13,64	9,31
Оцінка	1	1	1	1	1

Таблиця Д1 – Показники менеджменту (М) та ліквідності (Л) вибірки 5-ти комерційних банків у 2018 р.

Банки	АТ КБ ПРИВАТБАНК	АТ ОЩАДБАНК	АТ Райффайзен Банк Аваль	ПАТ КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	ПАТ КРЕДОБАНК
М1 – коефіцієнт використання зобов'язань, %	21,43	31,26	80,57	78,77	65,58
Оцінка	3	3	2	1	2
М2 – питома вага вкладів у зобов'язаннях, %	91,74	76,04	88,94	91,56	77,86
Оцінка	3	3	3	3	3
М3 – відношення вкладів громадян до доходних активів, %	164,66	115,85	100,46	108,95	87,92
Оцінка	3	3	3	3	3
М4 – коефіцієнт залежності від міжбанківського ринку, %	0,31	5,07	10,14	1,75	29,41
Оцінка	1	1	2	1	3
М5 – коефіцієнт дієздатності банку, %	67,17	97,90	39,44	42,66	65,14
Оцінка	3	3	3	3	3
М6 – відношення адміністративних витрат до сукупних витрат, %	53,05	83,55	148,36	82,33	81,43
Оцінка	3	3	3	3	3
М7 – мультиплікативний ефект капіталу, %	53,05	83,55	148,36	82,33	81,43
Оцінка	3	3	3	3	3
Л1 – коефіцієнт миттєвої ліквідності, %	27,16	26,59	22,76	14,07	24,29
Оцінка	2	2	2	3	2
Л2 – відношення ліквідних активів до вкладів громадян, %	14,40	12,26	40,44	37,76	26,09
Оцінка	3	3	2	3	3
Л3 – співвідношення високоліквідних активів до сукупних зобов'язань, %	10,47	5,89	15,20	8,01	10,13
Оцінка	3	3	2	3	3

Додаток Е

Таблиця Е1 – Темпи приросту ключових показників 5-ти комерційних банків за 2017-2018 рр.

Банки	АТ КБ ПРИВАТБАНК	АТ ОЩАДБАНК	АТ Райффайзен Банк Аваль	ПАТ КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	ПАТ КРЕДОБАНК
T1 – річні темпи зростання активів, %	112,91	34,05	30,1	22,36	14,6
Оцінка	1	1	1	2	2
T2 – річні темпи зростання зобов'язань, %	6,01	4,01	18,31	15,45	5,05
Оцінка	3	3	2	2	3
T3 – річні темпи зростання балансового капіталу, %	138,78	22,08	18,78	14,99	19,59
Оцінка	1	2	2	2	2

Таблиця Е2 – Загальний рейтинг 5-ти комерційних банків у 2018 р.

Банки	Сумарна оцінка за усіма показниками	Рейтинг	Характеристика фінансової стійкості банку
АТ КБ ПРИВАТБАНК	66	3	Має суттєві недоліки в роботі, які можуть призвести до значних проблем, пов'язаних з платоспроможністю і ліквідністю. Ризики підвищені.
АТ ОЩАДБАНК	69	4	Платоспроможність під загрозою. Ризики для вкладників високі.
АТ Райффайзен Банк Аваль	55	1	Надійний, фінансово стійкий, ризики для вкладників незначні.
ПАТ КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	54	1	
ПАТ КРЕДОБАНК	57	1	

Таблиця Є1 – Рейтинг та нагороди АТ КБ ПриватБанк у 2018 р.

Standard Rating	
Довгостроковий рейтинг за національною шкалою	uaAA
Короткостроковий кредитний рейтинг	uaK1
Рейтинг депозитів	ua.1
Fitch Ratings	
Довгостроковий рейтинг за національною шкалою	AA (ukr)
Рейтинг стійкості	b-
Довгостроковий рейтинг РДЕ в іноземній валюті	B/Positive
Довгостроковий рейтинг РДЕ в національній валюті	B/Positive
Короткостроковий рейтинг РДЕ в іноземній валюті	B
Рейтинг підтримки	4
Рівень підтримки довгострокового РДЕ	B
Прогноз	Стабільний
Moody's (рейтинги визначаються на основі публічної інформації)	
Базова оцінка кредитоспроможності (BCA)	caa1
Скоригована базова оцінка кредитоспроможності (Adjusted BCA)	caa1
Рейтинг за депозитами в іноземній валюті (GFC)	Caa2/Positive
Рейтинг за депозитами у національній валюті (GLC)	Caa1/Positive
Оцінка ризику контрагента	B3(cr)
Рейтинг ризику контрагента	B3
Прогноз	Позитивний